

OMNES UNUM

(TODOS UNO)

GLASILO SLOVENSkih DUHOVNIKOV
V ZAMEJSTVU

1 9 6 4

ŠTEV. 5

Novi slovenski škof	97
Alojzij Košmerlj: Učite se od mene	99
Jakob Ukmar: Način posmrtnega življenja	101
Franc Mihelčič: Duhovnik z druge strani	107
Splošne verske vesti	114
Slovenske revije	117
Odšli so pred nami	120
Novice od povsod	121
Nove knjige	123

Glede vseh upravnih zadev in poravnave naročnine se obračajte naravnost na upravo. Rev. Jure Rode, Ramón Ialcón 4158, Bs. Aires, Argentina, ali pa na sledeče sobrate poverjenike:

Kanada: Rev. Anton Vukšinič, 146 Bell Street, Port Colborne, Ontario.

U. S. A.: Rev. Jožef Ferkulj, St. Vincent Home, 1340 N. — 10 Str. Quincy, Illinois, USA.

Čile: Rev. dr. Trdan, Capellán, Hacienda Acuelo, Est. Hospital, Chile.

Italija: Rev. Tone Iskra, Chiesa del S. Nome di Maria, Foro Traiano 89, Roma.

Trst: Msgr. Jože Jamnik, Boršt 91, Trieste.

Gorica: Mons. dr. Franc Močnik, Via Don Bosco 3, Gorizia.

Avstrija: Rev. Vinko Zaletel, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Naročnina: Za Argentino in Čile 300 argentinskih pesov. Za U. S. A. 2.50 dolarja. Za vse ostale dežele vrednost zamenjave 2.50 dolarja. Kdor želi, more poravnati naročnino z mašnimi štipendiji. To velja zlasti za Evropo. Opraviti je treba tri sv. maše. Naj nihče ne opravi maš prej, dokler mu ni sporočeno, da so namenjeni zanj že določeni. Maše, za katere nam ni sporočeno, da so sprejete oz. opravljene, smatramo za neopravljene in naročnino za neporavnano.

Uprava

OMNES UNUM

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV V ZAMEJSTVU

LETO XI.

1964

ŠT. 5

Novi slovenski škof

Papež Pavel VI. je dne 20. aprila 1964 imenoval za apostolskega administratorja dela goriške nadškofije, ki je po drugi svetovni vojni pripadel Jugoslaviji, dotedanjega generalnega vikarja v Beogradu dr. Janeza Jenka. Poveril mu je vse oblasti, ki so lastne rezidencialnim škofom, z izjemo tistih opravil, ki je zanje potrebno škofovsko posvečenje.

Novi administrator se je rodil 5. maja 1910 v Mavčičah na Sorškem polju. Gimnazijo je dovršil v škofovih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano, nakar je vstopil v semenišče v Ljubljani, kjer je bil tudi posvečen v duhovnika dne 8. julija 1934. Leta 1939 je postal doktor bogoslovja na ljubljanski teološki fakulteti. Kot duhovnik je v glavnem deloval v Beogradu pod nadškofom Ujčićem. Tam je tudi urejeval verski mesečnik Blagovest. Leta 1955 je postal generalni vikar beograjske nadškofije in bil 1. 1956 imenovan za apostolskega protonotarja.

Kot novi goriški administrator je msgr. dr. Janez Jenko naslednik pok. dr. Mihaela Toroša in je prevzel upravo administrature 29. aprila. V nedeljo, 24. maja, je prišel med poverjene mu vernike, ki so ga slovesno sprejeli v Marijinem svetišču na Sveti gori pri Gorici.

Kmalu za tem pa je sveti oče Pavel VI. novega administratorja imenoval za škofa (naslovni škof akufidski) in obenem za administratorja tržaško-koprškega in reškega slovenskega ozemlja. To je bilo 17. julija 1964 in odtlej novi slovenski škof na tem slovenskem ozemlju izvršuje vse škofovske pravice.

Tako so primorski Slovenci po dolgih letih spet dobili svojega, slovenskega škofa. Zadnji slovenski škof v Slovenskem Primorju je bil posvečen 10. oktobra 1923. Bil je to tržaški msgr. Alojzij Fogar, posvetil pa ga je zadnji slovenski škof v Gorici, dr. F. B. Sedej. Po 41 letih so Slovenci v Primorju spet dobili slovenskega škofa. Ta bo upravljal vse ozemlje, ki je po prvi svetovni vojni pripadlo Italiji, pa je sedaj pod Jugoslavijo. Novi škof bo imel svoj sedež v Kopru, ki bo po 154 letih spet sedež škofa. Koper je bil samostojna škofija od leta 524 do 1818, ko je umrl zadnji koprski škof. L. 1928 je bila koprška škofija tudi uradno združena s tržaško.

Na ozemlju, ki ga upravlja novi škof, je danes nad 200 župnij s 180 svetnimi in redovnimi duhovniki. Na goriškem področju je 142 župnij s 125 duhovniki, na tržaškem 60 župnij s 60 duhovniki.

Škofovsko posvečenje novega škofa se je izvršilo v nedeljo, 6. septembra 1964, ob štirih popoldne v veliki romarski cerkvi v Logu pri Vipavi. Zbrala se je izredna množica nad 8000 vernikov in okrog 200 duhovnikov. Pri slovesnosti so peli združeni zbori vipavskega dekanata z 200 pevci.

Posvečevalec je bil beograjski nadškof dr. Gabrijel Bukatko, sopusvečevalca pa sta bila oba slovenska škofa: ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik in mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik. Navzoč je bil tudi škof z Reke dr. Josip Pavličić.

Pred pričetkom obreda je Ludvik Česlar prebral papeževo bulo o imenovanju v latinščini, koprski prošt in župnik Leopold Jurca pa nato isto v slovenščini. Obrede je s prižnice razlagal vernikom solkanski dekan Andrej Simčič, ceremoniar pa je bil koprski vikar Vladko Pirihi. Posvečenje se je izvršilo s sv. mašo, med berilom in evangelijem, ki sta bila v slovenščini. Pred darovanjem je novoposvečeni škof prinesel škofu posvečevalcu darove: dve prižgani sveči, dva velika hleba kruha in dva sodčka vina — kraškega in briškega. Sodčka sta bila okrašena s slovenskimi ornamentami ter grboma obeh škofov. Od darovanja dalje je novoposvečeni škof maševal skupno s škofom posvečevalcem. Pred zadnjim evangelijem je nadškof dr. Bukatko izročil novemu škofu škofovsko mitro, rokavice in prstan. Po ustoličenju na škofovskem sedežu je vsa cerkev zapela „Hvala večnemu Bogu“.

Novi škof dr. Jenko je nato v škofovskem ornatu spregovoril zbranim vernikom, se zahvalil Bogu in svetogorski Kraljici za milost. V nagovoru je vernikom dejal, da hoče biti dober pastir, zaključil pa je govor z besedama, ki ju je izbral za geslo v svojem grbu: *Fides-Victoria*.

Grb novega škofa ima stilizirano svetogorsko cerkev, koprsko cerkev, solkanski most in morje; v tem je objeto vse slovensko ozemlje administratur.

Škof dr. Janez Jenko se sedaj mudi v Rimu na zasedanju II. vatikanskega koncila. Za čas svoje odsotnosti je imenoval koprskega prošta Jurca za delegata v koprskem delu, solkanskega dekana Andreja Simčiča pa za delegata v goriškem delu administrature.

Novi škof je že poslal vernikom lepo pastirsko pismo, ki kaže program njegovega dela: verski pouk vernikov in navajanje k življenju po veri, zlasti v res krščanskem družinskem življenju in v lepem liturgičnem življenju; v zvestobi Cerkvi in domovini naj verniki hodijo po poti v večno domovino.

Novega slovenskega škofa tudi slovenski duhovniki zunaj meja združene slovenske domovine z veseljem pozdravljamo. Več jih je med nami, ki so bili njegovi bližnji tovariši in sošolci in njegov čisti in kremeniti značaj dobro poznajo. Čestitamo slovenskim vernikom v domovini, da so prejeli takega škofa, ki jim ga tudi ne bo težko ubogati in ljubiti. Novemu škofu pa želimo in prosimo zanj vseh blagoslovov v njegovem škofovskem poslanstvu med našimi verniki.

„Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen...“

Alojzij Košmerlj, Argentna

„Naša prva skrb in naša najvišja učenost bodi: premišljevat življenje Jezusa Kristusa“ — tako nas uči Tomaž Kempčan v Hoji za Kristusom (I, 1).

Premišljevat življenje našega Gospoda in posnemati ga, to bodi naše vsakdanje in vztrajno prizadevanje. Sveti Bazilij pravi na kratko, da je posnemanje Kristusa definicija krščanstva.

Kot poseben predmet naega posnemanja nam Jezus sam označuje svojo krotkost in ponižnost, z obljubo, da bomo s tem našli mir svojim dušam.

+

1. O Jezusovi ponižnosti nam govori sveti Pavel (Flp 2, 6-8): „Dasi je bil v božji podobni, ni imel za plen, da je enak Bogu, ampak je samega sebe izničil, podoba hlapca vzel nase, postal sličen ljudem in bil po vnanjosti kakor človek.“ Kristus je imel tudi na svetu pravico do zunanje slave, pa se ji je zaradi nas odrekel in sprejel ponižno podobo ustvarjenega človeka. Ko nam apostol predstavi ta vzvišeni vzor, nas poziva: „Isto mišljenje naj bo v vas, ki je tudi v Kristusu Jezusu“ (Flp 2, 5).

Ponižnost je temelj vseh drugih kreposti, je kakor njih učiteljica in mati. Nemogoče je, da bi kdo zgradil v sebi trdno stavbo duhovnega življenja brez ponižnosti. Temelj krščanske popolnosti je ponižnost, njena stebra sta vera in upanje, njena kupola ljubezen — pravi v podobni p. Garrigou-Lagrange. Sveti Avguštín nas uči: „Čim višje hočeš stavbo duhovnega življenja zgraditi, tem globlje izkopljí temelj ponižnosti.“

Kar velja za naše osebno posvečenje, velja tudi za naše apostolsko delo. Le resnično ponižen duhovnik bo uspešno širil božjo slavo in delal za zveličanje duš. Lepo piše o svetem Bernardu njegov življenjepisec: „Kolikor ponižnejši, toliko koristnejši je bil božjemu ljudstvu v vsem zveličavnem nauku.“

+

2. S ponižnostjo se v našem Gospodu druží najpotrpežljivejša krotkost. V svojem povabilu za posnemanje jo celo imenuje na prvem mestu. Krotak in ponižen je Jezus zares najlepši vzor vsem ljudem, posebno še svojim duhovnikom. V njem se je v najpopolnejši meri razodela sveta božja dobrotljivost in ljudomilost (Tit 3, 4).

Uspešno vršenje duhovniške službe je brez duha krotkosti nemogoče. Do duš se pride najbolj gotovo s krotkostjo, dobroto in ljubeznivostjo. Velikemu gorečniku za božjo čast, preroku Eliju, se Bog razodene na gori Horeb ne v potresu, ne v viharju, ampak v rahlo pihlajočem vetriču. Lepo piše o tem p. Chaignon: „Duhovnik je lahko angel v svoji čistosti, puščavnik po strogosti svoje pokore — ako mu manjka krotkosti in ljudomilosti, bo vse njegovo duhovniško delo ostalo brez sadu.“

Sveti Frančišek Saleški, vzor krotkosti, pravi o njej: „Ponižna ljudomilost je krepost kreposti. Gospod nam jo tako zelo priporoča, da jo moramo vršiti ob vsakem času in na vsakem kraju.“ Daje nam tole pravilo: „Kar vidite, da se ča storiti in doseči z ljubeznijo, storite tako; česar ni mogoče doseči brez nasprotovanja, opustite“ Seveda je to pravilo uporabno le tedaj, kadar se kaj lahko opusti brez greha ali pohujšanja. Je pa značilno za tega velikega škofa in učenika Cerkve, ki si je pridobil junaško krotkost s stalno notranjo borbo proti svoji ognjevitosti naravi.

Sveti Vincencij Pavlanski, občudovalec svetega Frančiška, podobno svetuje: „Ljubeznivost, krotkost in dobrota so najboljša sredstva, s katerimi morejo predstojniki doseči, da jim bodo podložni pokorni.“ Pripoveduje, da je v dolgi dobi, ko je vodil svojo kongregacijo, le v treh primerih pri svarjenju uporabil ostrost, ker se mu je zdela upravičena; pa pravi, da se je tega pozneje kesal, ker je bil uspeh slab. „Kadar pa sem svaril z ljubeznivostjo, sem vselej uspel.“ Zato je tudi svoje misijonarje vedno opominjal, naj bodo krotki in ljudomili, zlasti v spovednici. Dejal je, da se hudobni duh poslužuje strogosti nekaterih duhovnikov, da tako duše pogublja.

Pridejo primeri, ko je posvarjenje nujno. Naj le bo resno, a nikoli preostro. Kdor svari v jezi in razburjenosti, več škodi, kot koristi. Po svoje nas spet lepo uči sveti Frančišek: „Rane duše je treba zdraviti po zgledu usmiljenega Samarijana, z vinom in oljem. Pa, kakor olje splava na vrh drugih tekočin, tako naj tudi v našem svarjenju prevladuje dobrota.“

Sveti Bernard govori o duhovniški krotkosti in ljudomilosti v svoji razlagi Visoke pesmi takole: „Vedite, o duhovniki božji, ki ste vodniki in sodniki božjega ljudstva, da ste kakor očetje in matere tistih, ki so vam zaupani, in ne njih gospodarji. Glejte in trudite se, da bi vas vaši verniki bolj ljubili, kot se vas bali. Ako se vam zdi kdaj strogost potrebna, naj bo očetovska in ne tiranska. In ko se pokažete očetje v vašem svarjenju, pokažite, da ste tudi matere, po dobroti, ki svarjenje spremlja.“

Naj zaključi te dobrohotne opomine sveti Pavel, ki piše učencu Timoteju (II, 2, 24): „Služabnik Gospodov se ne sme prepirati, marveč mora biti krotak do vseh, zmožen poučevanja, potrpežljiv, ki s krotkostjo svari uporne.“

+

Jezus krotki in iz srca ponižni, upodobi naša srca po svojem Srcu!

Način posmrtnega življenja

Dr. Jakob Ukmar, Trst

Umreti je zelo resna zadeva, tudi če ne mislimo na to, ali bo večnost srečna ali nesrečna. Resna zadeva, ker je odhod v neznano deželo in v neznan način življenja. O prvi neznanki, ki je topografija posmrtnega življenja, smo že razmišljali;¹ predmet sledečega premišljevanja pa naj bo druga neznanka: način posmrtnega življenja, življenja duše ločene od telesa.

Res, zelo skrivnostno nam je to posmrtno življenje. Kako neki se duša koj po ločitvi zaveda, kako se počuti, kako in kaj spoznava, ali ve, kje je v svetovnem prostoru, kakšno je njeno hotenje? Odkod naj to zvemo? *Difficile aestimamus, quae in terra sunt, et quae in prospectu sunt, invenimus cum labore. Quae autem in caelis sunt, quis investigabit?* Tako ugotavlja tudi nedoumljivost onstranskega življenja božja beseda v knjigi Modrosti (Modr 9, 16). Odkod naj torej zvemo take reči? Spoznati bi jih mogli ali iz božjega razodejta, ali iz pripovedovanja tistih, ki so posmrtno življenje že skusili, ali iz kakega teološkega in filozofskega sklepanja. Toda priznati moramo, da nam nobena teh treh poti ne nudi kaj določnega.

Božje razodetje nas sicer usmerja v mnogih prevažnih vprašanjih, a na vprašanje o načinu posmrtnega življenja nam ne da odgovora. Razodetje meri na to, da človek Boga spozna, da mu pravilno služi in tako dospe do večne blaženosti v Bogu. *Deum time et mandata eius observa, hoc est enim omnis homo* (Prid 12, 13), kakor bi hotel *Ecclesiastes* (pridigar) reči: če Bogu prav služiš, so s tem rešeni vsi življenjski problemi. Na isto meri evangelijski opomin: kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi (Mt 16, 26)? In Pavel je pustil Grkom, naj oni iščejo modrost, on sam pa je rajši oznanjal Kristusa križanega (Kor 1, 22). Razodetje hoče torej človeka dvigniti k pravemu spoznanju Boga ter ga uči, temu Stvarniku prav služiti, vse drugo pušča ob strani. Koliko drugih zanimivih reči bi nam bil Sin božji lahko razodel, pa ni hotel. Radovednim apostolom je kar odkrito izjavil, da za dan in uro konca sveta ne ve nihče, niti angeli, niti Sin, ampak le Oče (Mr 13, 32), ker ni bilo v božjem načrtu, da bi to zvedeli po Mesiju (Avg. enarr. in ps. 36). Iz božjega razodetja ne vemo torej o načinu posmrtnega življenja nič.

Pa so morda ljudje kaj zadevnega zvedeli iz pripovedovanja tistih, ki so umrli in so bili zopet obujeni k življenju? Saj je bilo več takih primerov. Iz evangelijev vemo za tri mrtvece obujene, iz Apostolskih del za dva, iz življenja svetnikov za razne. Kaj pa je obujeni mladnič v Naimu pripovedoval svoji materi in sosedom, kaj Jairova hči očetu in sorodnikom, kaj Lazar sestram in gostom, s katerimi je cvetno soboto večerjal (Jan 12, 2)? Sveto pismo molči, tradicija molči. Res, zanimivo dejstvo, da nimamo od vseh obujencev skozi vsa stoletja prav nobenega poročila o načinu posmrtnega življenja. Saj so na takega obujenca brezdvomno kar deževala vprašanja: no, kako je bilo, kako si se kaj počutil po smrti? In vendar nič, nobenega odgovora. Kako si naj to razložimo? Mislim, da preprosto. V vseh takih primerih je bila smrt sicer resnična, ločitev duše od telesa, toda ne definitivna, ki bi ji sledila božja sodba in izvedba te razsodbe. Vsemogočni in vsevedni Bog je ločeno dušo, ki se je imela kmalu povrniti v svoje telo, držal tisti določeni čas v nezavesti, potem pa spet združil

s telesom tako, da se je obujenec nekako prebudil iz nezavestnega spanja, kakor iz globokega, mirnega spanja. Tak človek ni znal radovednim popraševalcem drugega odgovarjati kot: spominjam se, da sem bil hudo bolan, in vem, da sem zdaj zdrav; kaj se je pa vmes z menoj godilo, vam ne znam povedati. Tako torej niti od obujencev ne moremo pričakovati poročil.

V poljudni asketični literaturi včasih beremo o prikazanjih, v katerih je ta ali oni pokojni izjavil npr.: pekel je in jaz sem v njem. Pa take in podobne reči na spadajo v naše stvarno razmišljanje. Sicer pa take dogodbe v tem versko mlačnem in skeptičnem svetu nič ne izdajo. Imajo Mojzesa in preroke, imajo nezmotljivo učiteljstvo Kristusove Cerkve; če tem ne verujejo, ne bodo verovali, tudi če jim kdo iz onega sveta pride povedat.

Nič torej ne zvemo o načinu posmrtnega življenja iz božjega razodetja, nič od obujencev. Morda nas bo o tem poučila naša philosophia prennis, ki je pod ponižnim geslom „credo, ut intellegam“ skušala prodreti v največje tajne naše svete vere, tudi v tajne onstranskega življenja. Tomaž Akvinec ima v prvem delu svoje *Summae theologiae* tudi *quaestio de vita animae separatae*, ki jo obravnava v osmih poglavjih. Sklicuje se na Aristotela, včasih tudi na Avgušтина in na Gregorja Velikega. Kar je v teh razpravah gotovega, so splošne teze. ki nam načina posmrtnega življenja ne osvetle pobliže. Tako beremo npr., da je stanje duše združene s telesom bolj dovršeno ko stanje ločene duše; da je to poslednje stanje prekonaravno; da je ločena duša usmerjena na svoj končni cilj; da duša spoznava sama sebe in da še obdrži habitum scientiae acquisitae, dasi ima drugačen način spoznavanja. — To so splošne trditve, o katerih ni mogoče veliko diskutirati. Ali pa spoznava in kako spoznava ločena duša druge ločene duše in če more zvedeti, kaj se v svetu dogaja, o tem navaja Akvinec mnenje raznih teologov brez gotovega in jasnega zaključka. Tako torej nimamo niti od te strani docela zadovoljivega odgovora na vprašanje, kakšen je način posmrtnega življenja.

Gotovo je življenje ločene duše čisto drugačno ko duše združene s telesom. Tuis fidelibus vita mutatur, non tollitur. Življenje s smrtjo ne neha, pač pa se spremeni, in sicer temeljito. Ne le da neha spoznavanje po čutih in odtod dalje do abstraktnih pojmov, temveč nehajo tudi vse tiste raznolike okoliščine, v katerih poteka sedanje življenje. Krog nas se spreminjajo letni časi, menjavata se dan in noč. Različna so naša opravila, z različnimi ljudmi se pečamo in nenehno se spreminjajo naše misli, naše težnje, naši počutki. In pravimo, da *variatio delectat*. Saj je res, ker v absolutni enakomernosti brez sleherne spremembe, bi človek v sedanjem življenju ne mogel vzdržati. Te variacije, posebno variacije časa, duša ločena od telesa nima in je torej čisto drugače usmerjena, usmerjena je na Boga in na svoje razmerje do njega.

Tisto izjemno, prekonaravno stanje ločene duše je gotovo odvisno od Boga, ki je gospodar tudi tistega prekonaravnega fizičnega reda, o katerem zdaj nimamo pojma. Verjetno je, da duše in visione beatifica spoznavajo tudi dogajanja v božjem stvarstvu; kako in v koliki meri, ne vemo. Gotovo pa spoznavajo blažene duše v Bogu reči, ki prav nje zadevajo, npr. naše prošnje molitve. Sicer bi bila nemožna priprošnja svetnikov, ki jo je tridentinski zbor v svoji 25. seji tako svečano zagovarjal. Kako morejo blaženi to spoznati in kako morejo posegati v naše zadeve, tega zdaj ne moremo doumeti. Merita *morire per conoscere la vita d' oltretomba*, mi je nekoč rekel prileten sobrat, ki zdaj že več let dobro pozna tisto življenje onstran groba.

V novejšem času so se razni dogmatiki, npr. prof. Rahner v Inomostu, bavili s teologijo smrti, *Theologie des Todes*. Na splošno obravnavajo že tradicionalne postavke o smrti kot ločitvi duše od telesa, o smrti kot zaključku pčtovanja, o smrti kot posledici izvirnega greha in o smrti iz asketičnega vidika, kako naj ne bo smrt samo nekaj pasivnega, ampak bodi tudi nekaj aktivnega, neko možato slovo od vsega minljivega in prehod v neminljivo združenje z Bogom. Ta poslednja misel mi je še najbolj ugajala. Leta in leta se duhovni človek trudi, da bi svetu odmril in se docela z Bogom združil; zdaj ob smrti je na tem, da to svoje delo uspešno dokonča. Dolgo let je duhovnik v bogoslovnem študiju in v molitvi gledal Boga in speculo et aenigmate, zdaj ob smrti gre pogumno na zadnji izpit, da potem zagleda Boga iz obličja v obličje. — To so lepe in koristne misli, ki nam jih nudi teologija smrti, vendar v razpravo o načinu posmrtnega življenja se tudi ti dogmatiki ne spuščajo in tja sploh ne morejo, ker manjkajo zadevni viri božjega razodetja in nas tudi sholastika pušča v negotovosti.

Še najbolj varno bomo stopali, če bomo na podlagi tega, kar je verska resnica o smrti, logično sklepali na to, kar mora biti, če se naj to, kar pravi verska resnica, dejansko izvrši. Sveta vera nas uči, da se prične koj po smrti nov položaj po zasluženju duše v trenutku ločitve od telesa. Neha status viae in nastopi status termini. Smrti sledi takoj eksekucija po tedanjem odnosu duše do Boga. Šele počasi je prišla Cerkev do jasnega spoznanja in do formulacije te verske resnice. Cerkveni očetje v vprašanju niso bili na jasnem. Znano je tudi, da je še Janez XXII. kot teolog, ne kot pontifex e cathedra loquens, tajil takojšnje zveličanje po smrti. Toda že njegov naslednik Benedikt XII. je l. 1336 definiral, da povsem čiste duše koj po ločitvi od telesa vident divinam essentiam visionem intuitiva in prav tako animae decedentium in actuali peccato mortali mox post mortem ad inferna descendunt (Denz. 530—531).

Verska resnica o takojšnji odločitvi posmrtné usode se včasí sklicuje na znano priliko o bogatinu in ubogem Lazarju, kjer pravi naš Gospod, da je umrl berač in so ga nesli angeli v Abrahamovo naročje; in umrl je tudi bogatin in je bil pokopan v pekel (Lk 16, 22). Vendar ni ta citat strogo dokazan, ker gre tu le za parabelo, ne za realen dogodek, in je povrh še tekst v drugi polovici negotov. Vulgata namreč ima: „... in je bil pokopan v pekel“. Grški izvirnik se pa glasi: „...in je bil pokopan. In ko je v peklú trpel muke...“ Enako ima stari sirski prevod Pešitha: „...in je bil pokopan. In ko je, mučen (sirsko meštanq) v peklú, dvignil svoje oči...“. Ni torej jasno, če je bil bogatin takoj po smrti v peklú. — Več dokazne moči ima, kar poročajo Ap. dela, kako se je Juda Iskariot sam usmrtil in tako šel na določeno mu mesto (Apd 1, 25), to je v pogubljenje. Še boljši dokaz so Gospodove besede skesanemu razbojniku na križu: „danes boš z menoj v rajú“ (Lk 23, 43), če pomislimo, da je bil tisti „danes“ že čisto pri kraju. In končno ne smemo prezreti, kako verno ljudstvo od nekdaš čuti, da pade odločitev koj po smrti, ker se podviza s prošnjami za pokojne takoj po njihovi ločitvi od tega sveta. Tudi Rimski obrednik ukazuje: egressa anima de corpore, statim dicatur oratio pro defuncto.

Ni torej dvoma, da pade odločitev večne usode takoj v trenutku ločitve duše od telesa. Kjer je pa odločitev in tudi eksekucija, tam mora biti prej neka razsodba. In tako mislimo dosledno, da je duša koj v trenutku smrti od Boga sojena. Vendar kaka formalna sodba posameznega človeka koj po smrti ni stroga verska resnica in menda sploh ni v zakladu božjega razodetja. Kjerkoli govori

sv. pismo o sodbi božji, meri skoro vedno na poslednjo ali splošno po vstajenju mrtvih. Ta poslednja sodba je verska resnica, izražena že v apostolski veri. Pa še o tej ne vemo, kako se bo vršila, ker jo napoveduje naš Gospod v svojem eshatološkem govoru samo v alegorični sliki o ločitvi dobrih od slabih ter o sodnijski razpravi z vprašanji in odgovori, kar seveda ne smemo in ne moremo vzeti dobesedno. In ko piše apostol Korinčanom, da se moramo vsi prikazati pred sodnim stolom Kristusovim, da sleherni prejme po zasluženju (2 Kor 5, 10), je iz konteksta razvirno, da misli na poslednjo sodbo. Še celo tako tehtna Pavlova izjava, da je ljudem določeno enkrat umreti, nato pa je sodba (Hebr 9, 27), post hoc autem iudicium, še ta izjava ni strogo dokazna za formalno sodbo posamezne duše koj po smrti. Beseda iudicium (krizis) ima namreč v bibličnem jeziku različne pomene. Ko govori o poslednji sodbi, gre res za actus, quo iudex in causa sententiam fert. Včasih pomeni iudicium „obsodbo“, tako n. pr.: „qui male egerunt, resurgent in resurrectionem iudicii“ (Jan 5, 29), bodo vstali k obsodbi. Včasih pa pomeni „obračun“; tako v primeru, ko naš Gospod malo pred smrtjo tako slovesno napoveduje: „nunc iudicium est mundi“ (Jan 12, 31), zdaj pride obračun za vse hudobije. Enako smemo tolmačiti prej navedeno mesto iz lista Hebrejcem: ljudem je določeno enkrat umreti, nato pa sledi sodba, to je obračun in odločitev. Iz tega mesta ne moremo torej z gotovostjo sklepati, da sledi smrti takoj neka formalna sodba, pač pa da sledi novo stanje, status termini, sledi odločitev za večnost.

Zato je želeli, da zginejo iz nabožne literature in iz homiletike vse tiste dramatične slike partikularne sodbe kot formalne sodbe, kjer boš moral dajati Bogu odgovor za vse svoje misli, želje, besede in dejanja vsega življenja. Kaj boš ti revež tedaj Bogu odgovoril, ko te bo pred sodnim stolom božjim hudič tožil in te bo skušal edinole angel varuh zagovarjati?

Res ni nujno misliti na formalno sodbo koj po smrti posameznika. Bolj verjetno, da se duša nekako sama sodi. Ločena od telesa in od Boga razsvetljena spozna svoj moralni odnos do Boga, spozna, kaj zasluži, in je, pognana od božje vsemogčnosti, že v trenutku tam, kjer zasluži biti. To poslednje velja seveda, če predpostavljamo, da so pekel, vice in nebesa posebni prostori. Če pa ne mislimo na take prostore, bomo rekli, da duša v trenutku ločitve od telesa preide v tisto stanje, ki si ga je zaslužila.

Kako velike reči se torej dogajajo vsak dan, vsako uro, vsako minuto. Pa beremo dan za dnem ali slišimo po radiu o političnih, socialnih in kulturnih dogajanjih, slišimo o vsakršnih neizgovornih, včasih tudi o velikih katastrofah, in spremljamo te reči s sočutjem ali vsaj s precejšnjim zanimanjem. In vendar je največji dnevni dogodek ta, da se vsak dan zvrši nad več ko stotisoč dušami razsodba, ki določa njih večno usodo, razsodba, ki ji v trenutku sledi izvršitev in morda najstrašnejša katastrofa. Seveda nam o teh največjih dogodkih noben radio ne more poročati; vse se godi v onostranski sferi, nekako mirno, toda z metafizično gotovostjo, po volji nedoumljivo pravičnega in obenem usmiljenega Boga.

Pojdimo zdaj v našem logičnem sklepanju za korak dalje. Če sledi smrti takoj razsodba in izvršitev te razsodbe, bodi ugodne ali neugodne, je nujno potrebno, da je duša koj po ločitvi od telesa pri polni zavesti. Z drugo besedo: vsakdo se koj po smrti jasno zaveda, da je umrl, da je ta in ta, da je v takem razmerju do Boga. Če bi te zavesti ne bilo, če bi bila duša v nezavestnem stanju, bi ne bila zmožna ne plačila ne kazni. V zmoti so torej bili vsi, ki so priznavali

neko vmesno stanje duše za čas med smrtjo in drugim prihodom božjega Sina ter učili, da je duša ves ta čas v nekem sanjskem stanju ali tudi v popolni nezavesti ter da prebije ves ta čas kot noč. Od tod grško ima za tako naziranje: *psychopannychia*². O takem stanju so sanjarili v prvih stoletjih hiliasti, pozneje kalvinci, v minulem stoletju še Rosmini³. Prav tega poslednjega spisi so dali Cerkvi povod, da je nauk o spanju ločene duše izrečno zavrgla. Leta 1887 je kongregacija s. Officii iz Rosminijevih spisov obsodila 40 stavkov, med temi tudi tole tezo: *In statu naturali anima defuncti exsistit perinde non exsisteret, cum non possit ullam super se ipsam reflexionem exercere aut ullam habere sui conscientiam; ipsius condicio similis dici potest statui tenebrarum et somni sempiterni*.

Ker sledi smrti neposredno razsodba in izvršitev te razsodbe, mora torej biti duša koj po ločitvi od telesa pri polni in jasni zavesti. Iz tega nepobitnega aksioma sklepamo logično, da je smrt nekako prebujenje v čisto novo življenje. Če pa govorimo o prebujenju, suponiram, da je prejšnje stanje, neposredno pred smrtjo, nezavestno, da je nekak sen in je smrt prebujenje iz tega sna. To velja na splošno, vsaj tako opazamo na umirajočih. Če izvzamemo nasilne smrti, so primeri jasne zavesti do zadnjega hipa prav redki. Tako beremo o sv. Tereziki, da je umrla z vzdihom „moj Bog, jaz te ljubim“. Pred 50 leti je ležal v rojanski fari težko bolan bogaboječ mladenič in skrbna, zelo pobožna mati mu je stala ob strani. Pa kar nenadoma reče fant: „mati, zdaj bom pa umrl“ in se lepo pokriža. Sledi še zadnji izdih in njegova duša je v večnosti. Kakor rečeno, so taki primeri le izjeme; pravilo pa je, da je človek nekaj časa pred smrtjo v nezavestnem stanju. Morda velja to tudi za izjemne primere dozdevne zavesti do zadnjega hipa, kajti nehanje dihanja in nekaterih drugih fizioloških pojavov ni vedno istočasno z resnično smrtjo, kakor je znano iz pastoralne medicine.

Smrt je torej prebujenje. Naša žalostinka pravi: „Blagor jim, kateri v Gospodu zaspé, v slavi nebeški se tam prebudé“. Seveda se prebudé v slavi, če so v Gospodu, združeni z njim po ljubezni, zaspali. Morda je meril na to prebujenje tudi psalmist, ki se je v stiski tolažil: „Ego in iustitia video faciem tuam, satiabor, evigilans, aspectu tuo“ (Ps 16, 15). Tako novi prevod. Vulgata s svojim: „satiabor, cum apparuerit gloria tua“ ne izraža dobro hebrejskega izvirnika.⁴

Smrt — prebujenje. To je hitro zgovorjeno, pa kdo naj doume vso presrečno veličastnost tistega prebujenja. Je pač najvažnejši, najbolj odločilni trenutek človekove eksistence. Važen je bil trenutek, ko je vsemogočni Bog iz nič ustvaril človekovo dušo in se je tako pričelo časno življenje v tej solzni dolini; a neprimerno važnejši je trenutek, ko preide duša iz časnega v večno življenje onstran groba. Mali otročiči, ki se niso nikdar zavedli življenja, spoznajo šele v trenutku smrti, da eksistirajo. Ljudje naštevajo razne velike postaje svojega življenja in jih praznujejo z obletnicami. Boljši se hvaležno spominjajo svojega krstnega dne in se radujejo ob spominu svojega prvega srečanja z Jezusom pri božji mizi. Mi duhovniki smo bili vsi blaženi v tistem nepozabnem jutru, ko smo iz diakonov postali Kristusovi mašniki. Vendar, kaj so vsi ti momenti, ki smo jih Adamovi otroci doživeli in preživali v tem zemeljskem romanju, v primeri s tistim trenutkom, ki nas še čaka, s trenutkom, ko se pričinja čisto drugačno in večno življenje. Mar niso vsi na videz tako veliki politični, socialni, kulturni in gospodarski problemi sedanjega časa prava nepomembna malenkost v luči večnosti, ki se ji bližamo s hitrim korakom! Turbamur erga plurima, cum unum sit necessarium, da odmiramo minljivemu in dozorevamo za večno.

Če je smrt kot prebujenje v večnost vedno nekaj nepopisno važnega, mora biti v nekih primerih tudi nekaj neizrekljivo groznega, groznega tedaj, ko ni bila duša niti najmanj na to pripravljena. Kolikokrat slišimo o takih usodnih pripetljajih. — Vso noč sta praznovala pusta v veselo razposajeni družbi. Zjutraj sede fant s svojo ljubimko v avto, da naredita še en „giro“. Pa v najhujšem diru zdrkne vozilo v morje in oba zaljubljenca se prebudita v večnosti. — Skupina turistov se je vkrcala v prekomorsko letalo; polni so pustolovskih načrtov. A njih najmodernejšo vozilo se že ob začetku poleta vname. Posadka in vsi potniki zgore pod ruševinami zrakoplova. Strašno prebujenje v večnosti za vse, ki niso morda že leta niti enkrat mislili na Boga in na svoje moralne obveznosti do njega. — Nagle in neprevideane smrti reši nas, o Gospod!

Da se izognemo takim katastrofam, da se ne prebudimo z grozo v večnosti, nas božji Sin pogosto opominja k čuječnosti: „Bodite pripravljeni; zakaj ob uri, ko ne mislite, bo prišel Sin človekov“ (Lk 12, 40). In podoben opomin v Markovem evangeliju zaključuje s poudarnimi besedami: „Kar pa vam pravim (vam apostolom), pravim vsem: čujte!“ (Mr 13, 37).

Da, vsem pravi Gospod: čujte! Tudi nam duhovnikom; saj so nagle smrti v naših vrstah tolikokrat pretresljiv opomin sobratom in ljudstvu. Naša ledja naj bodo torej opasana in svetilke prižgane (Lk 12, 35). Ledja opašemo, pravi Gregor Veliki, ko meseno poželjivost vzdržno krotimo, in goreče svetilke držimo v rokah, ko dajemo bližnjim svetel zgled dobrih del... in vse to bodi usmerjeno proti večni domovini, ne pa na poštenjaštvo tega sveta (hom. 13. in evang.). Blagor nam, ožjim služabnikom Kristusovim, če nas bo Gospod ob svojem prihodu našel čuječe (Lk 12, 37). Potem ne bo niti njegov nepričakovan prihod katastrofalen za nas, kakor ni bil porazen za našega sobrata sv. Andreja Avelinskega, ki je po „Introibo ad altare Dei“ vstopil k Bogu, ki ne le razveseljuje našo mladost, temveč je sploh Bog našega veselja in naše radosti.⁵

Iz tega razmišljanja o smrti je razvidna resnoba in važnost našega kratkega bivanja na tej kroglici, ki že milijarde let pod božjim vodstvom kroži po svetovnem prostoru. Da, to minljivo življenje ni igrača, temveč nad vse resna zadeva, saj je in mora biti priprava na srečen prehod v neminljivo življenje. Vsak dan, vsako uro smo bliže tistemu odločilnemu trenutku, ki mu pravimo smrt. Otroci tega sveta malo mislijo na to. O kako so potrebni naše pastoralne oskrbe! Mi pa, otroci luči, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus aeterna (collecta dom. 3. post pentec.).

¹ Glej Omnes unum, leto 1961, str. 152.

² Pan nyx = vse je noč. Pannichís so imenovali Grki vsenočno praznovanje boginje Démetre.

³ Rosmini Antonio, italijanski filozof, duhovnik, nekaj časa svetovalec Pija IX., potem samotar ob Lago Maggiore. Bil je idealist s prirojenimi idejami, deloma v smislu Kanta. Veliko je pisal in močno vplival na Italijo minulega stoletja. Manzoni, Fogazzaro, Cavour in drugi so ga navdušeno častili. Umrl je leta 1855 spravljen s Cerkvijo.

⁴ Hebrejski „behaqis“ pomeni prav „v prebujenju“. Prof. Schlögl je že leta 1911 prevajal: „wenn ich erwache an deiner Anschauung“.

⁵ Ps 42. Tako po novem prevodu, ki bolje odgovarja hebrejskemu izvirniku. Vulgata s svojim „ad Deum, qui laetificat iuventutem meam“ sledi grški Septuaginta.

Duhovnik z druge strani

Dr. Franc Mihelčič, Avstrija

Kar beremo in slišimo o poslanstvu duhovnika, o njegovi časti in oblasti, je zelo lepo in vzvišeno. Zdi se mi pa, da pri tem pozabljamo na nekaj, kar je sicer za duhovnika osebno in za njegovo poslanstvo nad vse važno, pa napravi duhovski poklic težak.

Ne mislim celibata, ker ta ni nujno povezan ne z duhovnikovo osebnostjo, ne z njegovim poslanstvom, čeprav mu važnosti ne moremo odrekati. Ne moremo tajiti, da je za nekatere duhovnike celibat težko breme, da povzroča v njihovi osebnosti neko vrzel, morda celo rano v duši, ki se nikoli ne zaceli, da je za tega ali onega vzrok padca. Je razumljivo in s človeškega, psihološkega stališča razloжливо.

Pa mi ne gre za celibat; gre mi za tisto, kar je duhovniku potrebno tako, da se oblikuje in zori v svoji osebnosti, kot da izpolni v čim popolnejši meri svoje poslanstvo. Gre za osamljenost, za duhovniško osamljenost, ki bi je tudi zakonsko združenje duhovniku ne vzelo.

Duhovnik je čudno in čudovito bitje. Že sv. Pavel prizna to, ko pravi, da so apostoli v spotiko mnogim in v občudovanje angelom (pod „angelom“ ne misli, tako se mi zdi, samo angelov v pravem pomenu, marveč vse dobre, goreče kristjane). Čudno bitje, nad katerim se spotikajo tisti, ki žive zgolj tostransko življenje, čudovito pa za vse, ki žive življenje vere. Duhovnik je svetu neki anahronizem; sicer je vsak kristjan nevernemu človeku anahronizem, če vzame krščansko življenje resno (če ga ne vzame resno, marveč samo površno, je nesmisel). Živi v tostranosti, jo porablja, si zanjo prizadeva, pa vendar ne živi zanjo, se nanjo ne naveže. Njegovo prizadevanje sega v onostranost. Njegovo življenje je metafizično, nadprostorno in nadčasovno. Živeč v skrbeh za to življenje, mora gledati, da ne izgubi onega. To velja o vsakem kristjanu, zlasti pa o duhovniku. Velja najprej za njegovo osebno življenje.

Toda pri duhovniku pride v poštev še drug vidik, to je njegovo poslanstvo, skrb za duše zaupanih mu vernikov. Vodi jih skozi tostransko v onostranstvo. To velja ne le za pridigovanje, za pouk v šoli, za delitev zakramentov, marveč za ves njegov vpliv na vernike.

Duhovnik je res čudno in čudovito bitje. Tostransko usmerjeni se čudijo, strmijo in majojo z glavo, češ: „Kaj išče ta človek danes, v 20. stoletju, na zemlji?“ Dobri, kaj šele angeli, pa ga občudujejo, da ima pogum „pričevati za Gospoda“ sredi sveta, ki tega Gospoda ne pozna in ne prizna. V njem vidijo nekoga, ki je sicer zanje, pa ni eden od njih. Pričakujejo, da je z njimi, pa da ni tak. kakršni so sami; biti mora drugačen. Če se spozabi in je tak, kakršni so oni, se nad njim spotaknejo. In če duhovnik tu ali tam ne doseže vpliva, ni mar vzrok v premajhni oddaljenosti od sveta, v premajhni osamljenosti? Duhovniku veljajo Gospodove besede: „Vi niste od tega sveta!“

Poskusimo nekoliko razmisliti o tej osamljenosti, ki jo vsebuje duhovnikov poklic, njegovo poslanstvo in predanost Bogu. Pri tem hočem uporabljati izraz „osamljenost“ in ne „odmahnjenost“; osamljenost je posledica odmahnjenosti, ki sama na sebi ni breme, kar pa osamelost je.

1. Duhovnik je osamljen

Duhovnik je že po svojem poklicu odmaknjen od sveta, osamljen. To pove že beseda „kleros“, izbran, izvzet, osamljen, izločen, človek, ki gre pred drugimi, ločen od njih, ne z njimi, med njimi. Duhovnik je izvzet od ostalega ljudstva, je iz njega, pa postavljen, da ljudstvo vodi, ga usmerja v onostranstvo. Je zanj, pa ne med njim.

To je božja volja glede duhovnika, to je njegov poklic in to je tudi občutek, ki ga ima ljudstvo ob duhovniku. Vsak poskus duhovnika zenačiti se z ljudstvom, je obsojen na neuspeh. Duhovnik ostane izoliran, osamljen. Ne le dobri se začuden, temveč tudi hudobni pomilujejo duhovnika, če se skuša izenačiti z ljudstvom, s svetom, pa naj gre za majhno ali veliko, za pogovore ali šale, za preintimen stik z ljudmi; vselej izgubi za svojo osebo in za svoje poslanstvo. Duhovnik more biti sol, luč, kvas ljudem le, če je osamljen, odmaknjen.

Seveda je vsaka odmaknjenost težka in osamljenost breme. Smo že rekli, da je to nekaj, kar je proti naravi človeka in ima svoj razlog samo v duhovniškem poslanstvu. Osamljenost je težka, mori in ubija dušo. Sama po sebi ovira razvoj osebnosti; človek se more odpirati in zoreti le v stiku in v srečanju z okoljem, ki ga obdaja.

Sposobnost za to odmaknjenost mora biti človeku dana, spada k poklicu. Pridobiti si jo ni lahko. Znani so nam poskusi duhovnikov, ki jim ni bila dana. Trpeli so in nosili velik križ. Seveda pa ta osamljenost, o kateri govorimo, ni tista, ki človeka sili ven iz družbe, ki ga dela samotarca, marveč taka, ki človeku omogoča ohraniti distanco, biti osamljen, izoliran kljub stiku z ljudmi. Tudi v tem pogledu velja Pavlov izrek: „habentes tamquam nihil possidentes“; to se pravi: sem v družbi, sem z ljudmi, pa vendar nisem, ker ohranjam notranjo distanco. Gre za tisto normalno, zdravo, dinamično distanco, osamljenost, ki iz nje izhaja vpliv na okolje, za tisto osamljenost, ki omogoča pravilno srečanje, izmenjavanje dobrin in vplivanje na duše. Taka osamljenost je duhovniku potrebna. Gre torej za neko lastnost, ki jo vidimo pri Bogu, ko se dve nasprotni stvari stikata, za coincidentia oppositorum. Seveda je to pri duhovniku le v neki meri, ne v polnosti; biti mora osamljen, ohraniti distanco, pa vendar gojiti stik. Distanca in osamljenost kljub stiku z ljudstvom

„Pusti vse in hodi za menoj!“ je bilo Gospodovo vabilo tistim, ki so se mu približali z željo slediti mu. Ta beseda, kakor druga: „pusti mrtvim mrtve pokopavati“, pomeni: loči se od minljivega, tostranskega in bodi z menoj. Pove pa dveje: osvoboditi se vezi tostranskega, zavzeti do njega neko potrebno distanco od ljudi, osamljenost, potem pa predati se Gospodu v popolni prostosti. Za to predanost je osamljenost nujen pogoj.

Tudi za duhovnika velja to povabilo. Osamljenost je *conditio sine qua non* njegovega poklica, ker je pogoj popolne predaje Gospodu in koristi bližnjega. Obenem pa je vir težkih preskušanj, morda celo duševne rane (trauma); je trnje, ki se skriva pod lepoto poklica, kot trnje pod vrtnico; je breme, ki pod njegovo težo mnogi silno trpijo. Zakaj je osamljenost breme?

Človeku je lastno in je v njegovi naravi, da teži po družbi, zlasti po človeku, ki mu je od Boga določen kot „adjutorium“. Tudi na dnu duše so, kot je dognal Jung, tako imenovani arhetipi, ki nagibljejo človeka k temu. To je volja Stvarnikova. Vse človekovo zorenje v osebnost in pripravljanje za zadnje srečanje z Bogom v večnosti, se pripravlja že v srečanju v tem življenju. Odpri-

ranje duše za Boga poteka preko odpiranja duše za bližnjega in najbolj za tistega, s katerim naj človek doseže najintimnejše združenje v globini duše, da mu je oni „ti“ drugi „jaz“. Duhovniku je tako srečanje zabranjeno; se mu je odpovedal zaradi poklica in naloge, ki jo ima, pa tudi zaradi najintimnejšega srečanja z Bogom.

Tu vstaja torej vprašanje: mar ni duhovnik s tem, da se je osamil, onemogočil svoj osebni razvoj? Kako naj se odpira Bogu, kako naj zori zanj, če je onemogočil z okoljem zlasti z bližnjim ono srečanje, ki je pogoj tega zorenja, odpiranja, srečanja? Stvar bi bila bolj enostavna, če bi bili posvečeni v mašnike zreli, že odprti možje (saj je bilo v začetku tako); danes pa so posvečeni mladi, neskušeni mladeniči, ki so komaj končali svojo individuacijo in so začeli zoreti v osebnost.

Vendar je vsa stvar z duhovnikom nekoliko drugačna. Res se duhovnik mora ločiti od sveta, pa ne sme ostati ločen od njega. Res se mora odpovedati srečanju z njim, pa vendar ga mora srečati. Res se mora zapreti zanj, pa vendar mora biti odprt. Ta nasprotstva prihajajo iz njegovega poslanstva med ljudmi, ki ni človeško, marveč božje. To nam odpira nov pogled na duhovnika, ki se mora ogibati na eni strani sveta in živeti, kot bi ne bil od sveta, na drugi strani pa le mora iskati svet že zaradi svoje osebnosti, potem pa zaradi tistih, za katere je postavljen. Saj velja zanj prav tako kot za vsakega človeka psihološko in teološko pravilo: zorenje za Boga se vrši v okolju, potem pa beseda Gospodova: vi ste sol, vi ste luč. Sol mora v jed, luč mora med ljudi.

Kako naj uskladimo te nasprotujoče si zahteve? Važna je ugotovitev, da srečuje duhovnik svet pod drugačnim vidikom, da se odpira okolju z drugačnega stališča kot kristjan-laik. Morda nam to bolj jasno pokaže definicija laika, ki sem jo dobil iz lepe študije dr. Šuštarja: *Der Laie in der Kirche* (Fragen der Theologie heute). Povzel jo bom nekoliko prosto. Glasila bi se takole: laik je človek (kristjan), ki stoji v svetu in gre po njem k Bogu; išče Boga po svetu (pa naj ga preoblikuje po svojem poklicnem delu ali vpliva na njegovo ureditev po totranskih vidikih, vselej pa v krščanskem duhu). Torej preko sveta k Bogu.

Duhovnik pa je v Bogu (ker je od Boga izbran in si je izbral Boga za svoj delež) in gre med svet, da ga pridobi za Boga. Torej preko Boga v svet.

Laik torej ni vzet iz sveta, marveč je postavljen primarno vanj; spada k svetu. Duhovnik pa je vzet iz sveta in postavljen le sekundarno vanj. Prvi oblikuje svet pod totranskim vidikom (v gospodarstvu, politiki, kulturi, tehniki ali kakih drugih strokah), drugi ga pa oblikuje in iis quae sunt ad Deum. Laik ne sme zapustiti sveta, če naj ostane laik; duhovnik pa ne sme biti v svetu, če naj bo duhovnik. Laiku je fizično ali totransko oblikovanje sveta primarna naloga, duhovniku pa je primarna naloga metafizično (Že ljudstvo čuti, da je duhovnik-kmet, duhovnik-politik, duhovnik-obrtnik, trgovec, inženir etc. nesmisel. In to bi bilo res, če bi smatral duhovnik ta poklic za svojo primarno nalogo. Ljudstvo se vprašuje: čemu je postal duhovnik?).

Iz tega razumemo različen vpliv sveta na laika in na duhovnika. Oni je v svetu in pripada svetu; duhovnik je sicer tudi v svetu, pa ne spada k njemu. Kontakt s svetom laikom ni neprimeren. Pri duhovniku pa je drugače. Vsak priten stik s svetom, marsikako za laika sicer normalno zanimanje za svet, ljudje pri duhovniku obsojajo. Ljudje laiku marsikaj spregledajo, česar pri duhovniku ne, čeprav so mu naklonjeni. Vsak izstop iz osamljenosti in iskanje

stika s svetom, razen če to zahteva čast božja ali blagor duš, škoduje duhovnikovemu vplivu, njegovi osebnosti in poslanstvu.

Zato: naj duhovnik ljubi osamljenost in raj ohrani do sveta neko primerno distanco. Vsako srečanje duhovnika s svetom mora dati temu nekaj božjega, onostranskega in mora obogatiti duhovnika. Če duhovnik nima po svojem srečanju s svetom temu kaj dati, ali če nima kaj sprejeti, kar bi omogočilo njegovo notranjo rast, naj stik s svetom opusti. Zanj veljajo že omenjene Gospodove besede: „Vi niste od tega sveta“.

2. Duhovnik stopa pred ljudstvo

Duhovnik pa ne živi zase, marveč je za Boga in za ljudi. Zato ne more ostati v vsakem pogledu osamljen. Iti mora med ljudstvo, ki mu je poslan. Prav pri tem pa mu osamljenost pomaga vršiti njegovo poslanstvo. Kako?

Najrej je njegova osamljenost pogoj uspešnega dela v svetu. Potem pa je pogoj pravilnega sprejemanja tistega, kar svet duhovniku more dati.

Duhovnik mora iti med ljudstvo, ne da se med njim izgubi, marveč da gre pred njim, da ga vodi. Tako je med ljudstvom in duhovnikom neka razdalja, distanca. Ljudstvo potrebo po tej distanci čuti. Zaveda se, da je duhovnik eden od njih, pa ve, da si ga niso sami izbrali. Dokaz tega je veliko spoštovanje do duhovnikov kot tudi večkrat izogibanje.

Nekoč so si izbirali papeža, škofo in duhovnike verniki sami. Seveda so določili samo osebo, poslanstva in oblasti ji niso dali. Danes ljudstvo te pravice nima več in je prav tako. Današnji človek je manj onostransko usmerjen kot v prvih časih. Pa že takrat ni bilo vse v najboljšem redu, vsaj vselej ne.

Duhovnik je po svojem poslanstvu poklican, da živi osamljen; to mu daje poseben vpliv. Že v stari zavezi beremo, kako močan vpliv je imel Mozes na ljudstvo; imel ga je zlasti, kadar se je umaknil od njega v samoto in se razgovarjal z Bogom.

Že smo poudarili, da ne gre za fizično izolacijo, marveč za moralno. To se pravi: od duhovnika se ne zahteva, da se umakne stiku z ljudstvom, in če bi se umaknil, bi ravnal napak. Prav iz poslanstva duhovnika med ljudstvo je jasno, da mora gojiti stik z njim. Duhovnik, ki mu manjka sposobnosti za ta stik, nima nečesa, kar bi mu lajšalo in omogočalo vršiti poslanstvo. Mora se zavedati, da ne smejo biti njegove misli od tega sveta, njegovo vrednotenje ne vrednotenje tega sveta; njegove besede morajo imeti onostranski značaj, njegovo ravnanje in nastop mora izžarevati onostranstvo. Biti v svetu in biti od sveta je dvojje in med seboj različno. Duhovnik je v svetu in za svet, pa se je umaknil iz njega; v svetu ne išče sveta, kakršen je ali ker je tak, marveč zato, da bi mu dal nekaj, kar je po božji volji imel, pa je po padcu človeka v raj izgubil: božji značaj.

Sredstva, ki imogočajo ohraniti to distanco, so mnogotera. Med njimi je tudi duhovniška obleka. To se mi zdi eno od važnih in vplivnih sredstev. Že duhovnikova obleka je nekaj izrednega, je nekaj anahronizem. Pa je prav zato sredstvo osamljenosti. V njej se počuti duhovnik drugače kot v civilu; pa tudi tisti, ki ga srečavajo, ga gledajo drugače v duhovniški obleki, kakor če ga srečavajo v civilu. Duhovnik v civilu je, skoro bi dejal, nekaj kar si nasprotuje. Zdi se, kot da je prebil obroč osamljenosti. Morda ni daleč od resnice stavek, ki ga je zapisal nekdo o moški obleki žensk. Pravi, da je ženska, ki oblači hlače, v

nevarnosti, da izgubi svojo ženskost. Bi bilo prehudo zapisati nekaj podobnega o duhovniku, ki brez resnične potrebe nosi civilno obleko in se v njej bolje počuti kot v duhovski, da je v nevarnosti njegov duhovniški značaj?

Osamljenost, izolacija, distanca je za duhovnika važna zlasti, kadar gre za uradni stik z ljudmi, ki ga nalaga duhovniška služba, pa naj bo v cerkvi ali izven nje, v šoli ali izven nje. Mislimo na pridigovanje, delitev zakramentov, darovanje svete maše, na pastoralne obiske, pisarniško delo, na sestanke vsake vrste, šolo in podobno. Osamljenost mu je potrebna že zaradi zbranosti, ki jo terja priprava, pa naj bo bližnja ali daljna; potem zaradi vpliva, ki prihaja prav iz distance. Osamljenost tudi v pogovorih je važna, ker v njih duhovnik daje iz svojega bogastva in zajema iz bogastva ali revščine drugega. Osamljenost ali distanca v pogovorih pa se nanaša zlasti na snov in način pogovorov. Sogovornik ali sogovorniki naj bi imeli, kadar govorijo z duhovnikom, vtis: to je božji mož.

Je zanimiv izsledek globinske psihologije, da se da človek silno vplivati od tako imenovanih arhetipov, ki naj bi bile neke usedline iz dolgodobnihkušenj človeštva in ki so se nabrale na dnu duše. Ena takih usedlin ali arhetipov je tudi arhetip vodnika k Bogu. Človek ima v duši podzavestni občutek, da potrebuje nekoga, ki naj ga vodi in iis quae sunt ad Deum. Podzavestno čuti, da je med njim in Bogom na eni strani velik prepad, na drugi pa, da je poklican k Bogu. Na to se naslanja arhetip odrešenika. Izolacija in distanca pa označuje duhovnika kot takega moža ter mu daje nimbus posredovalca. Vse to dokazuje tudi nasproten primer duhovnika, ki gre iz vesele družbe, kjer je bilo „špasov“ in smeha, naravnost na prižnico ali v spovednico ali k oltarju. Resni ljudje čutijo, kot da nekaj ni v redu. Priprava na sveta opravila je ne le priprava, ki omogoča prav in po vrsti povedati pridigo ali opravljati obred, marveč je odmik od ljudstva, ki da duhovniku nek vzvišen značaj. Tako naj bi jo duhovnik občutil in gojil. Čimbolj je njegov stik človeški, tem bolj mu je potreben odmik. Osamljenost, odmik, distanca dajejo duhovniku božji značaj. Bog je človeku odmaknjen, pa mu je vseeno blizu. Tako naj bi bil tudi duhovnik odmaknjen, pa vedno s srcem in dušo z ljudstvom. Bog je človeku neskončno blizu in neskončno daleč. Duhovnik naj bi skušal to božjo lastnost posnemati z odmikom od sveta.

Z osamljenostjo je povezan molk, ki bi o njem bilo treba posebej govoriti.

3. Duhovnikova osamljenost in stik z Bogom

Rekli smo že, da nam ne gre za fizično, ampak neko moralno osamljenost. To je osamljenost, ki omogoča duhovniku biti kljub stiku, ki ga goji s svetom in ki ga mora imeti, če naj vrši svoje poslanstvo, vendar v srcu odmaknjen od sveta. Ta osamljenost pa ne le daje duhovniku vpliv, marveč mu tudi omogoča srečanje z Bogom; vodi k Bogu in omogoča stik z njim. Taka osamljenost je nekak transcendenčen kraj, v katerem živi duhovnik, je „raj“, ki se v njem sprehaja Bog in sreča svojega duhovnika. Zgled je Učenik. Živel je sredi svojih učencev, sredi množic in sredi dela; od jutra do večera; in vendar je bil v neprestanem kontaktu z Očetom. Ne le kot Bog, marveč tudi kot človek. Pri njem je bila njegova človeška zavest in središče njegove osebe pritegnjeno v tako božjo bližino, da je ostalo pod neposrednim vplivom božanstva. Pri duhovniku to seveda ni mogoče, vendar naj bi si prizadeval postati Učeniku čim bolj podoben. V to smer naj bi šla njegova odprtost, njegovo zorenje, njegov notranji razvoj.

To je glavni in zadnji razlog osamljenosti duhovnika: stik z Bogom, srečanje z njim. Če njegova distanca od sveta, njegov umik od množic nima namena srečati Boga (kot je to delal Učenik, kadar se je umaknil od množic), tedaj je zgrešena, je nevarna, ker vodi v pogubo, ko onemogoča srečanje in bogatenje.

Če pa duhovnik išče Boga, če se z njim sreča, ni več osamljen. Če govorimo o duhovnikovi osamljenosti od sveta, ne mislimo osamljenosti sploh, marveč samo odmik od sveta. Toda ta odmik je pozitiven in dinamičen, ker omogoča kontakt z Bogom. To združenje z Bogom na eni strani omogoča bogatenje duhovnikove duše, na drugi pa daje pravilno vrednotenje sveta in bogati svet po duhovniku. Duhovnik, ki se je predal Bogu, je izgubil vse, pa vendar ohranil vse, kot pravi sv. Pavel: nihil habentes, tamen omnia possidentes. Je v svetu, pa ni v svetu; je poln skrbi za svoje delo, pa vendar zbran sam v sebi in Bogu.

Rekli smo: osamljenost ubija. In so duhovniške duše, ki jih je osamljenost ubila. Zakaj? Ker so se odmaknili svetu, saj so čutili, da je to potrebno, pa se niso našli v Bogu. „Nimam človeka“, je dejal hromi Jezusu. Mar ni to klic marsikatere duhovniške duše, ki se čuti osamljeno, nerazumevano? Nima človeka, ki bi se mu mogel zaupati; nima prijatelja, ki bi mu pomagal nositi križ. Tudi njegovi najbližji, kot starši, bratje in sestre, ga ne morejo spremljati na njegovi duhovniški poti in se jim ne more zaupati, to je najti v njih človeka, ki bi ga rešil osamljenosti. V takih primerih čuti duhovnik, kako resnična je Gospodova beseda: „Vi niste od tega sveta.“ Težave, s katerimi se mora boriti duhovnik, so laiku tuje, nanje gleda drugače, kot laik; nasvet, ki mu ga laik da, mu ne pomaga veliko ali sploh ne pride v poštev, ker prihaja z drugega vidika, ki ni duhovniški. Samo pri Bogu, v združenju z njim najde sredstvo, ki mu odvzame osamljenost in mu uspešno pomaga preko osamljenosti v svetu.

To srečanje z Bogom duhovnika trajno dviga nad laike. Res mašniško posvečenje to stori, a mu ne da nadnaravnega nimbusa; po njem je sicer duhovnik božji mož, to ve sam in vedo verniki, a v vsakdanjem življenju, v razgovorih, vršenju duhovniške službe, v stiku s svetom se mora pokazati njegov duhovniški značaj. In to mu da stik z Bogom. Ljudstvo čuti, kateri duhovnik zajema iz srečanja z Bogom notranje bogastvo; ljudstvo čuti, kateri duhovnik ljubi Boga in je božji ljubljenelec. In zopet je ta ljubezen božja do duhovnika povsem drugačna, kot njegova ljubezen do laika. Smo o tem že kdaj razmišljali? V Gospodovi velikodušni molitvi vidimo, da Gospod loči apostole, to je duhovnike, od vernikov. „Tvoji so in ti si mi jih izročil. Ohrani jih sveti Oče v tvojem imenu, ki si mi jih dal.“ To so oni, na katerih besedi bodo drugi verovali. Da, duhovnik je božjemu Srcu bliže kot laik; ljubi ga drugače kot laika, ker je na poseben način njegov in ker po njem prihaja božja ljubezen do ljudi in ljubezen ljudi do Boga. (Kako naj Boga ljubijo, če ga ne poznajo? Kako naj ga poznajo, če jim nihče ni ozenjal? Oznanja jim ga duhovnik.)

Če pa je božja ljubezen do duhovnika drugačna kot do laika, mar ne sledi, da mora biti tudi ljubezen duhovnika do Boga drugačna? Drugačna kvantitativno in kvalitativno. Naj bo intenzivnejša, večja, ker se je človek-duhovnik Bogu popolnoma izročil. Res je pri laiku, zakonc, možna popolna ljubezen do Boga, a ta ne gre mimo druga, s katerim je sklenil pred Bogom zvezo. Ne gre in ne sme iti. Samo ob drugu se izkaže in zori resnična ljubezen božja. Duhovnik te delitve in tega posredovanja ne pozna.

Tesno združenje z Bogom duhovnika dviga nad ostale kristjane-laike. Prav to je tudi vir njegove notranje rasti, ker mu omogoča najti pravilne odnose do

sveta in ljudi. Oboje srečuje v Bogu in tako prejema od sveta v Bogu notranje bogatenje in daje svetu bogastvo, ki ga more dati samo Bogu posvečen človek.

To se lepo sliši in bere; vsak duhovnik pa ve, da je to srečanje in združenje z Bogom brez odpovedi samemu sebi nemogoče. V tem je križ, breme, žrtev, ki pa jo visoko odtehta srečanje z Bogom in s svetom v Bogu.

Končno je to srečanje z Bogom vir duhovnikovega uspeha v njegovem poslanstvu. To ne le zato, ker je svoboden, ker prihaja od Boga, marveč tudi zaradi njegovega posebnega stališča, ki mu ga daje prav ta stik z Bogom. Zdi se mi, da moremo najti nakazan ta uspeh v besedah, ki jih je rekel Gospod nekoč svojim apostolom: „Kdor ostane v meni in jaz v njem, bo prinesel bogat sad.“ Tu ne gre, zlasti pri duhovniku ne, samo za sad lastne popolnosti, marveč tudi za sad njegovega poslanstva. Je razumljivo: duhovnik, ki je združen z Bogom, bo drugače govoril, drugače vplival na vernike, kot tisti, ki vrši samo svojo službeno dolžnost; prvi je res pastir, ki so mu ovce pri sreči, ker mu je Bog pri sreči, drugi pa je le bolj najemnik.

Pogoj tega združenja z Bogom je osamljenost od sveta. Bog ne govori v šumu in hrupu; govori v molku in samoti. In duhovnik mora znati molčati, četudi govori; mora biti osamljen čeprav je sredi dela in ljudi.

Kar smo povedali, je velika tolažba za duhovnika. Zakaj prav osamljenost, v kateri živi, mu omogoča združenje z Bogom. Seveda pa velja to samo za primer, ko se duhovnik v osamljenosti znajde, ne pa, kjer se da od nje preveč vplivati in ji podleže. V tem primeru mu utegne biti v pogubo in mu more škoditi pri njegovem notranjem razvoju in pri njegovem poslanstvu.

Duhovnik zori v osamljenosti; po njej tudi vpliva na ljudstvo. V njej stopa pred Boga in pred ljudstvo. Ona mu omogoča postati božji mož, ker se po njej približa Bogu in srečuje z njim. Zato je pravilno sprejeta osamljenost polna dinamike, božje sile in moči. Taka pa terja odpoved sebi, žrtev svojega jaza. Duhovnik mora biti nanjo pripravljen, ker to terja njegov poklic in poslanstvo.

Papež pomaga pri obnovitvi pravoslavne cerkve. Po poročilu švicarske katoliške agencije „Kipa“ je papež Pavel VI. izročil msgr. Alfredu Pichlerju, katoliškemu škofu v Banjaluki, v Jugoslaviji, 325.000 pesov. Ta dar je sv. oče prispeval za pozidavo pravoslavne katedrale v Banjaluki, ki so jo sovražne čete v zadnji vojni porušile. Patriarh srbske pravoslavne Cerkve se je sv. očetu v dolgem pismu za dar in ljubeznivo razumevanje zahvalil. M. Lam.

RAZPRAVLJANJE O CELIBATU NA FRANCOSKEM

List „Paris Match“ z dne 30. 11. 1963 je prinesel članek, ki popisuje živahno debato o celibatu. Debat o celibatu je v Franciji sprožila razprava vatikanskega koncila o zopetni uvedbi diakonata. Članek, ki ga je napisal Serrou, nosi naslov: Cerkev se nagiblje k poročeni duhovščini.

V uvodu pravi člankar, da so koncilski očetje odločili z veliko večino o dveh važnih vprašanjih: o kolegialnem značaju škofovske službe in o ponovni uvedbi diakonata v takih deželah, kjer bi se to smatralo za potrebno. Diakoni bodo mogli biti poročeni, če bodo to dovolile narodne škofovske konference. Serrou meni, da bi taka odločitev sprožila vprašanje o duhovskem celibatu, kajti pripustitev oženjenih diakonov bo končno odprla pot do duhovništva oženjenim moškim. Tako naj bi se škofje dotaknili duhovskega celibata, čeprav meji skoro že na herezijo osporavati sakrosanktni zakon o celibatu. Serrou pravi, da se je večina francoskih škofov izjavila za obnovev diakonata.

Po svoji vsebini bi Serrovjev članek komaj mogel vzbuditi kako debato, ne more se pa reči isto o tonu, v katerem je članek napisan. Člankar namreč nadaljuje tako: Gibanje za pripustitev v diakonat oženjenih moških se je baje začelo na Nemškem. Tam pride na enega duhovnika 1250 vernikov in je torej položaj še slabši kakor v Franciji, kjer je na enega duhovnika 850 vernikov. Nemške škofije imajo po več kot dva milijona vernikov in je skoro 6000 župnij brez duhovnika. V Latinski Ameriki je položaj naravnost porazen; tam pride na enega duhovnika 4569 duš, v Karibskem območju pa celo 6139 duš na enega duhovnika. Serrou pravi, da je neki argentinski škof med koncilom izjavil: Ne vzemite nam upanja. Vrata za diakonat so odprta. Mi sicer drugih ne silimo, da vstopijo skozi nje, toda pustite jih odprta za tiste, ki to hočejo. Na to naj bi neki afrikanski škof zaklical: Ne odpirajte teh vrat! Za Afriko bi to pomenilo resno zadevo, ki bi povzročila razlikovanje med višje in nižjo duhovščino. Z odpravo celibata bi bil odstranjen važen nagib za čisto življenje v zakonu.

Brez dvoma je prav zadnji del članka, v katerem Serrou navaja brezimno koncilске očete, zbudil nevoljo v cerkvenih krogih. Tako naj bi se po Serroujevem poročilu neki koncilski oče izjavil: Če ostanejo diakoni neoženjeni, s tem bi samo pridružili tisoče diakonov onim tisočim duhovnikom, ki so bili zaradi celibata izobčeni. Pustimo diakonom, da so oženjeni, ali pa se odrecimo diakonatu. Po Serroujevem mnenju bi to sprožilo tudi vprašanje o duhovniškem celibatu in bi se mogli opirati na besede sv. Mateja 19, 12 in na samega sv. Pavla, ki zahteva, da se samo škofje ne smejo ponovno poročati.

Serrou sicer priznava, da podatki glede celibata duhovnikov niso dovolj jasni, a vendar imenuje statistiko sv. oficija o tej zadevi „strašno dramo odpadlih duhovnikov“. Sv. oficij računa, da je 10% vseh duhovnikov suspendiranih, ker niso držali celibata; od teh je 4000 v Franciji, 15.000 (od 70.000) v Italiji, 30.000—40.000 na vsem svetu, tako da samo Francija in Italija dajeta dve tretjini vseh odpadlih duhovnikov.

Serrou zaključuje svoj članek tako: Na koncilu so se razvezali jeziki, izginil je tabú; zakon duhovnikov je vprašanje, ki ga bo obravnavalo tretje koncilsko zasedanje, tako je dejal neki francoski škof.

Naj bi karkoli izjavil kak francoski škof, skupni odgovor francoskih škofov na ta članek je bil odločno odklonilen. Abbé Hautbman, direktor narodnega tajništva za versko obveščanje, je podal 15. 11. 1963 sledeče sporočilo: Ker so se nekateri škofje izrekli za to, da bi se mogel podeliti diakonat tudi poročenim moškim, so nastale fantastične govorice, da Cerkev stremi za tem, da duhovnikom dovoli poroko, oziroma, da bo tudi oženjenim moškim podeljevala mašniško posvečenje. Zavedajoč se vznemirjenja, ki bi ga take novice mogle povzročiti, francoski škofje zagotavljajo, da so take trditve povsem napačne. Pojasnilo pravi nadalje, da se na koncilu ni razpravljalo o nobenem predlogu, ki bi se nanašal na odpravo celibata. Čeprav je celibat samo cerkvena zapoved, pa so jo navdahnili evangeliji in pa popolna duhovnikova predanost Kristusu in Cerkvi.

Dva tedna pozneje je „Paris Match“ objavil drug članek kot opravičilo prvega in pravi, da dopisi čitateljev dokazujejo, da so Serroujev članek napačno razlagali. V intervjuju, ki ga je abbé Hautmann Serrouju dovolil, izjavlja, da so francoski škofje na Serroujev članek nevoljni, ker je njegov naslov lažnjiv in zmožen čitatelje zapeljati v zmoto. Serrou bi pač moral vedeti, da bi njegov članek v površnih bralcih mogel napraviti vtis, da večina duhovnikov celibata ne vzame resno in da jih samo klerikalna hinavščina zadržuje, da ne puste svojega poklica. Dejansko v Rimu nihče ni predlagal odprave celibata. Francoski škofje niso izrazili nobene želje o spremembi te zapovedi. Vsi koncilski očetje so poudarjali, da vprašanje diakonata ni v nikaki zvezi s celibatom duhovnikov.

Dejansko so nasprotniki odprave celibata za diakone poudarjali, da bi to moglo povzročiti zrahljanje celibata duhovnikov. Vprašanje, ki je bilo predloženo koncilskim očetom, se je nanašalo samo na obnovitev diakonata in samo zanjo so glasovali. Čeprav ni izključena ukinitvev celibata za diakone, vendar to nič ne pove glede duhovskega celibata.

M. Lam.

NASLOVI IN OBLEKA

DOSTOJANSTVENIKOV V CERKVI

Znani profesor v Louvainu in kano-nik Jacques Leclercq (prvi predsednik Mednarodne konference za religijsko sociologijo) je v zadnjem času napisal zanimivo razpravo o današnjem ugledu Cerkve. Priobčena je v julij-avgustovi številki dominikanske mesečne revije *Maintenant* v Montrealu (Kanada). Avtor pravi, da je aggiornamento, osodob-ljenje Cerkve, ki ga hoče papež Janez XXIII., v prilagoditvi Cerkve, da bi od-govarjala potrebam našega časa. S tem v zvezi ugotavlja, da so mnogi naslovi in obleke cerkvenih dostojanstvenikov iz preživelih dob in Cerkvi več ne kori-

stijo, ampak so ji bolj ovira pri nje-nem poslanstvu. Ljudem zunaj Cerkve in tudi mnogim vernikom v Cerkvi da se slovesni in bombastični naslovi in bogate insignije in razkošna obleka zde kot preostanki preživelih časov in jih gledajo kot rafiniranost neke zgolj člo-veške ustanove. Tako prihajajo do pre-pričanja, da ni soglasja med Kristusom in Cerkvijo. — Avtor pravi, da je eden od vzrokov hitrega širjenja nekaterih verskih sekt prav njihova preprostost in značilna ter iskrena raba naslova „brat“. „Kako naj gledamo kot brata nekoga, ki ga moramo klicati — *monsignor*? Škof se vedno imenuje „oče“ škofije. Kako naj gledamo očeta v osebi, ki jo moramo nazivati — *ekscelenca*, prevzvi-

šenost?" O naslovu „sveti oče“, ki ga uporabljamo za papeža, pravi: „Ta naslov je bolj preprost, kot naslovi vsega njegovega spremstva; vendar to nič ne zmanjša njegovega ugleda.“ „Najmo- gočnejša človeka sta danes na svetu predsednik ZDA in vodja Sovjetske Ru- sije. Pa ne nosita posegnih častnih na- slovov in ne posebne dostojanstvene obleke pri opravljanju svoje službe. Ali Cerkev danes ta zunanji nakit res po- trebuje?" Pravimo, da Cerkev sprejema „človeško veličino“, kadar ta prispeva k njenim apostolskim uspehom. „Toda Kristus ljubi uboštvo, ki je nasprotje človeški veličini.“ „Častni naslovi in do- stojanstvena obleka, kar se danes upo- rablja v Cerkvi, odgovarja časom dve ali tri stoletja nazaj... in ovirajo mno- ge na poti do Kristusa v Cerkvi“, pravi Leclercq, in da niso v skladu z duhom njega, ki je ljubil uboštvo in preprostost. Gn.

Pogajanja med Sv. stolico in jugo- slovansko vlado. Msgr. Bukatko, beo- grajski nadškof, in msgr. Šeper zagreb- ski nadškof, sta bila v začetku avgusta v Rimu. Kot je iz poročil razvidno, sta Državnemu tajništvu poročala o teku pogajanj med jugoslovansko vlado in Sv. stolico za čim bolj ugoden oboje- stranki „modus vivendi“.

V istem času je triinpetdeset slo- venskih duhovnikov romalo v Lurd. V inozemstvu so izjavljali, da jih država pri tem ni ovirala in ne povzročala sit- nosti pri urejanju potnih listov. J. Re.

Prvo obhajilo brez prve spovedi (Ho- landska in Anglija). V škofiji Roermond (Holandska) smejo otroci prejeti prvo sv. obhajilo pri sedmih ali osmih letih, ne da bi morali opraviti prvo sv. spoved. To opravijo šele eno ali dve leti po pr- vem obhajilu.

Preden se je ordinarij omenjene ško- fije, msgr. Moors, odločil za izvedbo tega sklepa se je prej posvetoval s po- sebnim odborom, ki ga je sestavljalo

deset oseb: družinska mati in oče, dva laika, ena redovnica in pet duhovnikov.

Pred osebno spovedjo otroci opravijo skupno javno spoved. S tem hoče škof poudariti družbeni pomen tega zakra- menta. Pravi, da ne sme biti le osebno dejanje obtožbe pred Bogom, da si iz- prosimo odpuščenje, ampak mora najti svoj odjek tudi v družbi; spoved ne sme biti samo znak sprave z Bogom, ampak tudi z ljudmi.

Župnik iz Austina (Stafford, Angli- ja) je sedemdesetim dečkom in deklicam dovolil, da smejo prejeti prvo sv. ob- hajilo brez predhodne spovedi. Po nje- govem mnenju otrok v sedemletni dol- žnosti ni zmožen smrtno grešiti; po- učiti jih je treba, da obhajilo in spoved nista nujno povezana in da je primer- neje družiti prvo obhajilo z zakramen- tom sv. birme. Tako sodi župnik ome- njene župnije rev. Laurence Jones. J. Re.

Collegium Presbyterorum. V škofiji Graz-Seckau je bil ustanovljen nov ško- fijski kolegialni organ Collegium Pres- byterorum, Svet duhovnikov, v pomoč krajevnemu ordinariju msgr. Schoiswohl- lu pri vodstvu škofije.

Collegium se sestane petkrat na le- to. Sestavlja ga 21 članov: 9 od teh pripada organu že po svoji službi, 12 pa je izvoljenih. Stalni člani so: pomožni škof, generalni vikar, kancler, škofijski blagajnik, profesor moralke, rektorja velikega in malega semenišča, vodja moških in ženskih organizacij ter vod- ja mladinskih organizacij. 12 izvoljenih pa je: eden za vsak župnijski vikariat (teh je sedem), eden za redovniške hiše, eden za moške redove in kongregacije, en katehet in dva zastopnika župnij- skih kaplanov. J. Re.

Škofovsko posvečenje v italijansčini. V smislu Liturgične konstitucije so pri škofovskem posvečenju msgr. Santo Quadria-a, ki je bil posvečen 7. maja t. l. v baziliki San Carlo al Corso, večinoma uporabljali italijanski jezik. Škof po-

svečevalec jebil kard. Confalonieri, tajnik Konzistorialne kongregacije. J. Re.

„Mesto miru“ za reveže. Kard. Gracias, nadškof v Bombay, predlaga zgraditev „mesta miru“, kot edini spomenik v spomin na letošnji mednarodni evharistični kongres v Indiji. Izvedba tega načrta je delo evharističnega kongresa in države. S tem namiguje naj bi vlada podarila zemljišče za to mesto.

„To ‘mesto miru’,“ pravi kardinal, „bo potrdilo dejanske krščanske ljubezni. V njem bodo vsi dobrodošli brez razlike glede na starost, spol, kasto, socialni položaj ali versko prepričanje. Bolniki bodo našli potrebno oskrbo, zdravi delo, mladi brez družine možnost da se izuče kakega poklica; starčki bodo ljubeznivo postreženi; potrebni tolažbe bodo našli sočutno srce; potrebni poboljšanja pa primerno okolje, da začno spet pošteno življenje. Nesreča (v eni ali drugi obliki) bo edina skupna oznaka prebivalcev in ljubezen edino orožje in moč pri vodstvu tega mesta miru.“

Poleg tega kard. Gracias predlaga, da bi postavili še duhovni in kulturni spomenik: duhovni bi bil samostan ali cerkev, kjer bi bilo vedno izpostavljeno in češćeno presv. Rešnje Telo; kulturni pa knjižnica, kamor bi imele prost vstop ne samo verske knjige in revije, ampak vsak človeški problem in njega rešitev.

J. Re.

P. Rahner o enakopravnosti žene.
Vse kar Cerkev danes uči in proglašala o laiškem apostolatu in njegovem poslanstvu v svetu, velja v isti meri za žene kot za moške. Tako je izjavil p. Karel Rahner SJ na zbiranju bavarske zveze katoliških žena v Münchenu.

„Teoretično nihče več ne osporava enakopravnosti žene, a praktično to še ni izvedeno. Npr., ko so bili laiki povabljeni na koncil ni bilo med njimi do tretjega zasedanja nobene žene, ampak le možje. In katoliški uradni tisk ne sme le poveljčevati enakosti žene, ampak se mora tudi dejansko otestiti predsojlov, da bi mogli laiške naloge v Cerkvi res samo možje zadovoljivo vršiti.“

J. Re.

Slovenske revije

Nova pot (Glasilo Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov SRS) 1. 1963, štev. 11-12. 176 str. (513-688).

Stanko Pavlič, Socialni nauk Cerkve po okrožnici Mater et Magistra (referat na tečaju CMD na Brezjah 30. jul. 1963). — S tem v zvezi govori tudi o CMD. „CMD je organizacija socialnega gibanja slovenske duhovščine. — Socialistična oblast je omogočila to organizacijo. Nemalo moramo biti hvaležni za to gesto ljudski oblasti na domači zemlji... — Socialni program, ki ga zastopa duhovniško gibanje, je postal stvarnost, ki jo Cerkev z najvišjega hierarhičnega mesta vsebinsko sprejema in

potrjuje. — Razdiramo miselnost, ki je razdeljevala človeško družbo v dva tabora: naši in nasprotniki, in pripeljala tako daleč, da je v medsebojnem obračunavanju steklo na potoke krvi, skozi katero smo spoznali resnico: narod je samo eden. — Tudi duhovnik ima pravico do plače, nezgodnega in starostnega zavarovanja, letnega dopusta, razvedrila, ne v obliki milošćine, temveč v obliki obvezne pravice. Že kdaj bi moral vse to imeti, a ni imel, niti mu Cerkev ni mogla preskrbeti, ker ni imela potrebnih sredstev. V socialistični družbi je dana možnost, dobrina pa se nikomur ne vsiljuje. Kaj mislite, kaj čakate,

dragi sobratje, strnite svoje vrste v stanovski organizaciji in tako pomagajte visokim cerkvenim predstojnikom čimprej izvesti naloge, ki jim jih nalaga čas in božja Previdnost.“

Ignacij Škoda, Enciklika Pacem in terris; magna charta svoboščin vseh ljudi dobre volje (referat na tečaju CMD na Brezjah 30. jul. 1963 in v Murski Soboti 20. avg. 1963).

Jože Šavara, Težave in ovire pri uresničevanju načel okrožnice Mater et Magistra (referat na tečaju CMD na Brezjah 31. jul. 1963). — Zaključuje: „Okrožnica je takoj v začetku naletela na težave in ovire. Katoličani v splošnem zelo počasi sprejemajo papeške okrožnice. Koliko ovir in težav je v raznih zahodnih državah glede uresničevanja teh načel, smo morda zaslužili ob drobnih slikah socialnega zatiranja in zaostalosti v raznih zahodnih državah (Španija, Portugalska, Francija, Latinska Amerika, ki o njih v jedru referata govorijo).“

France Lokar, Zgodovinski pregled razvoja socialnega vprašanja (referat na tečaju CMD na Brezjah 30. jul. 1. 1963). — Zaključuje z aplikacijo na Jugoslavijo: „Načela, po katerih je Lenin gradil boljševiško partijo, so postala zgled tudi za jugoslovanske komuniste. Pod njihovim vodstvom je tudi delovno ljudstvo Jugoslavije rušilo in zrušilo kapitalistični sistem v svoji domovini, pregnalo v zadnji svetovni vojni okupatorja in zaključilo boj jugoslovanskih narodov.“

Perko Franc, Delovanje Cirila in Metoda med Panonskimi Slovenci (ob 1100-letnici prihoda sv. bratov med Slovane). — V aplikaciji na koncu pravi med drugim: „Prav bi bilo, da bi se tudi slovenski katoličani, zlasti pa slovenski duhovniki, vedno bolj vključevali v veliko ekumensko gibanje. Toda kako: Morda s poživitvijo Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Četudi živimo v razmeroma težkih razmerah, bi bilo najbržda možno, da

razen molitve za krščansko edinost najdemo tudi druge načine pospeševanja ekumenskega gibanja.“

Miklavčič Maks, Genij svetih bratov sije v naše stoletje. — Članek obsega troje: Zgodovinski lik sv. bratov, sv. brata učitelja slovanske vernosti po pojmovanju škofa Slomška, njun nauk o enakopravnosti narodov in jezikov.

Iz krščanskega sveta. — Reger Schutz, L'Unité esperance de vie, 1962, Les Presse de Taizé (Francija). — Avtor je prior samostanske skupnosti kalvincev in luteranov v Taizéju blizu starodavne opatije Cluny v Franciji, ki delujejo za krščansko edinost. — Adžubej pri Janezu XXIII. (o znanem obisku, kot o njem poroča papežev osebni tajnik msgr. Capovilla).

Ivan Čamplin, Ohranitev slovenstva v Prekmurju. — Isti: O nekaterih kulturnih spomenikih v Prekmurju.

Janez Kmet, Sveti Valentin (literarna legenda).

Maks Miklavčič, Sonce in sence nad Salzburgom leta 1963 (o salzburškem cirilmetodijskem kongresu ob 1100-letnici nastopa sv. bratov med Slovani).

Joško Kragelj, Ivan Trinko (ob stoletnici rojstva).

Jože Gregorič, Petdesetletnica prve slovenske mature (o začetkih Zavoda sv. Stanislava in o prvi maturi na tej prvi slovenski gimnaziji l. 1913). — Avtor med drugim ugotavlja: „Četudi je prva slovenska matura, ki je bila še v bivši Avstriji, pomemben dogodek v naši kulturni zgodovini, zlasti še v zgodovini našega šolstva, vendar se nihče v naši javnosti ni spomnil tega jubileja.“

Med novimi knjigami. — Smolik Marjan, Odmev verskih resnic in kontroverz v slovenski cerkveni pesmi od začetka do konca 18. stoletja (inavguralna disertacija). — Perko Franc, Kongres slovanske zgodovine v čast sv. Cirilu in Metodu v Salzburgu. — J. Breslin, Zadnjih trideset minut J. Kennedyja.

— Lojze Ude, Koroški Slovenci in škof. ordinariat v Celovcu. — N. C., Poljski glas o zaslužnem slovenskem škofu (Slomšku).

Iz našega društvenega življenja. — Po Hrvatski in Vojvodini z avtobusom (o letnem izletu CMD po Jugoslaviji). — Septembrski sestanki 1963. — Tretja seja Glavnega odbora CMD (pri poročilu o akciji za pomoč porušenemu Skopju je dodana nejasna pritožba: „Čudno se nam pa zdi, da so ponekod naši člani doživeli stvari, kakor da so državljani druge vrste.“). — Odkritje spominske plošče na kartuziji Pleterje. Ta slovesnost se je izvršila 24. okt. 1963, t. j. na dvajseto obletnico, odkar so nacistični okupatorji odpeljali v mariborski zapor priorja samostana p. dr. Leopolda Edgarja. Plošča nosi napis: Kartuzija Pleterje in njen prior dr. Leopold Edgar-Lavov sta zvesto in trajno podpirala narodno-osvobodilni boj 1941—1945 — Zveza ZB NOV Novo mesto — CMD kat. duhovnikov SRS — 24. okt. 1963. Glavni slavnostni govor je imel ing. Levstik Jože-Vid, ki je bil kot partizan med revolucijo deloval na tem področju. Proslavljal je zasluge priorja in samostana pri zmagi komunistične revolucije v naši domovini „v časih, ko je velik del slovenske duhovščine globoko tičal v moralnem oportunizmu in se po krivdi višje cerkvene hierarhije spustil na raven okupatorjevih hlapcev in pomagačev.“ „Velikega moralnega pomena je bilo za partizane to zadržanje kartuzije Pleterje“ v času, ko „je bila bela garda dan za dnem močnejša“, pa je „OF združila v svojih vrstah vse, kar je bilo poštenega in dobro mislečega v Sloveniji“. P. priorja je zato „vodstvo osvobodilnega gibanja naprosilo za sestanek, na katerem se je z njim dogovorilo za posredovanje pri najvišjih cerkvenih predstavnikih v Ljubljani in v Rimu. Če ta zadeva ni dala svojega rezultata ni njegova krivda, marveč se mu mora pripisati v veliko zaslugi in dalekovidnosti, ki je dobila

svoje potrdilo v stališčih papeža Janeza XXIII. in velikega števila cerkvenih osebnosti“. Prior p. Edgar se je ganjen zahvalil in povedal, da je „ponosen in iskreno zadovoljen, da je s samostanom v tistem usodnem času stopil na stran onih, ki so se borili za nacionalno svobodo in pravičnejši družbeni red proti okupatorju in domačim izdajalcem“. Potem je govoril predsednik CMD duhovnik Anton Ravšl. Med drugim je ugovarjal: „Moramo pa reči in priznati, da najbrže nobeden katoliški duhovnik in noben samostan v Jugoslaviji ni nudil tolike pomoči borcem NOV, kakor jo je nudil prior dr. Leopold in njegova samostanska družina“. „Čim je bilo ustanovljeno CMD kat. duhovnikov SRS, je postal zelo aktiven v društvu. Vstop v CMD je bil pogumen korak priorjev, ki je opogumil marsikaterega slovenskega duhovnika, da je tudi sam vstopil v CMD“. P. Leopold je vnovič spregovoril in se zahvalil vsem, ki so pripomogli k postavitvi plošče in k tej slovesnosti. Obljubil je, da bo samostan „spominsko ploščo kakor tudi sobo s krajevno zgodovinsko zbirko varoval kot punčico svojega očesa. Ta plošča naj ne bo samo pomnik na nekdanje težke dni, ampak tudi vodilo vodstvu samostana in njegovih družini, pa tudi vsem obiskovalcem Pleterij: z jugoslovanskim delovnim ljudstvom in njegovim voditeljem tov. Titom še v lepše in srečnejše dni — v socializem“. Na slovesnosti so nastopali „šolski otroci, ki so recitirali in brali razne sestavke s partizansko tematiko“. Pevski zbor duhovnikov CMD pod vodstvom dekana Pregeljca pa je dovršeno in v splošno navdušenje navzočih prepeval partizanske pesmi.

Nova kapela sv. Cirila in Metoda v Prekmurju (v Tvrdkovi, blizu tromeje med Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko). — Ob 20-letnici zasedanja II. AVNOJ v Jajcu. Piše duhovnik Matija Medvešček, nekdanji predsednik CMD. O pomenu tega zasedanja 29. nov. 1943 pravi: S splošno vstajo, z masovnim

uporom proti okupatorju in domačim izdajalcem smo že začrtovali pot v novo družbo. Še ena prednost je bila v našem osvobodilnem boju: da ga je vodila komunistična partija in da so vse ostale skupine, ki so se priključile temu boju, sprejele socialni program nove Jugoslavije. Tista zgodovinska noč je ponesla v svet tudi ime moža, ki so ga v tem mestu na predlog slovenske delegacije proglasili za maršala Jugoslavije, kar je od ponosa orosilo oči tolikim hrabrim možem v dvorani Doma kulture: ime Josipa Broza-Tita.“

Iz življenja bratskih organizacij. — Društvo katol. duhovnikov Hrvatske. To društvo je 12. nov. 1963 praznovalo svo-

jo desetletnico v Zagrebu. Slovensko CMD so zastopali predsednik CMD Anton Ravšl, Zver Štefan in dr. Perko Franc. Poročevalec na koncu ugotavlja: „Dejavnost Društva kat. duhovnikov Hrvatske ovira predvsem dejstvo, da je v društvu včlanjen razmeroma nizek odstotek hrvaške duhovščine.“

Naši pokojniki. — Pod tem zaglavljem so kratki nekrologi za te-le duhovnike, člane CMD: Pavel Gril, Evgen Lorger, Franc Strmšek, Jože Verce; prav tako imata nekrolog Melhior Zorko in Franc Špindler, ki o njima ni povedano, ali sta bila člana CMD.

Številko zaključujejo **Društvene vesti.**

ODŠLI SO PRED NAMI

Jože Erman, župnijski upravitelj v Cerkljah ob Krki, je umrl v starosti 46 let dne 7. maja 1964 kot žrtev avtomobilske nesreče. Na dan smrti je zaradi praznika Vnebohoda imel šmarnično pobožnost tudi na podružnici v Krški vasi in se je vračal domov, da opravi še tretjo mašo, a je ob uri, ko bi moral stopiti pred oltar, stopil v brežiški bolnišnici že pred večnega Sodnika. Služboval je kot kaplan tri leta v Rihemberku v goriški nadškofiji, nato štiri leta v Črnomlju, zatem je bil skoro štiri leta upravitelj v šmartnem v Tuhinju, kjer se je veliko trudil za novo cerkev. Od l. 1956 je bil upravitelj v Cerkljah, kjer je mnogo napravil pri obnovi cerkve in župnišča in bil zelo goreč dušni pastir. Pokopan je bil v nedeljo, 10. maja v Cerkljah ob udeležbi nad 4000 vernikov in 35 duhovnikov.

Dr. Ivan Veider, župnijski upravitelj v Pečah, je umrl v starosti 68 let 15. maja t. l. v ljubljanski bolnišnici. Služboval je kot kaplan na Vrhniki, v ško-

fji Loki in Stari Loki, vmes je bil eno leto upravitelj v Poljanah pri Toplicah, nato ekspozit v Št. Vidu pri Brdu, zatem spiritual in katehet pri uršulinkah v Ljubljani, osem let je upravljal župnijo Stara Loka, lani pa se je zaradi bolezní umaknil za upravitelja v Peče. Imel je diplomo in doktorat iz umetnostne zgodovine in je nekaj časa tudi predaval cerkveno umetnost na teološki fakulteti v Ljubljani. Bil je izredno skrben zbiratelj gradiva o cerkveni umetnosti, prebrskal mnogo arhivov, odkril dragocene stvari zlasti za zgodovino stare ljubljanske stolnice. Veliko je študiral tudi slovensko svetnico sv. Hemo in o njej napisal knjižico. Bil je vseskozi goreč duhovnik, neutrudno delaven. Njegovo bogato življenje je prekinila rakava bolezen, ki ga je zadnja leta zelo ohromila. Pokopan je bil na binkoštno nedeljo v svoji rojstni župniji Mengeš.

Dekan Martin Kodrič je umrl 22. maja 1964 v Splošni bolnišnici v Ljub-

ljani. Rodil se je bil na Brjah na Vipavskem 25. nov. 1906. Študiral je v škofovih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano. Bogoslovje je dovršil l. 1933 v Ljubljani. Od l. 1945 pa do smrti je bil župnik in dekan v Črničah v goriški administraturi.

Msgr. Anton Cibič je umrl v bolnišnici v Gorici 6. julija 1964. Bil je kanonik goriške stolne cerkve. Rodil se

je bil v Poreču v Istri 13. jun. 1964. Semenišče je dovršil v Gorici in l. 1937 bil posvečen v duhovnika. Deloval je v Poreču, Pulju in Rovinju. Po priključitvi Istre k Jugoslaviji se je zatekel v Gorico, kjer je deloval do smrti.

Kanonik msgr. Ivan Petričič, starosta vseh slovenskih zamejskih duhovnikov, je umrl v starosti 93 let. Pogreb je bil v sredo 24. junija v Čedadu.

Novice od povesod

SLOVENIJA

Slovenski novomašniki v letu 1964. Bilo je vseh skupaj kar 27, kar je največje število po vojni. — Iz ljubljanske nadškofije jih je sedem, mariborska ima tri, novogoriška administratura sedem. — Poleg teh so še tile novomašniki-redovniki: Frančiškana: Alojzij Kos, roj. 1936 v župniji Ribnica, Ludvik Vodišek, roj. 1933 v župniji Sv. Lenart nad Laškim. Lazarista: Vinko Klančar, roj. v župniji Trebnje, Ivan Plazar, roj. v župniji Brežice. Salezijanca: Janko Novak, roj. 1936 v župniji Ljutomer, Anton Rozmanič, roj. v župniji Veržej.

Ljubljanska nadškofija

Liturgična pojasnila. Ob novih liturgičnih odredbah so nastali nekateri dvomi, na katere duhovnikom Okrožnica ljublj. nadškof. ordinariata (1964, 8) odgovarja tako:

Pri obhajanju vernikov je novi dekret spremenil samo formulo, drug obred ves ostane; torej tudi križ, ki ga naredimo s sveto hostijo, preden jo damo zaužiti. Delajmo res križ in res lepo.

Prošnje pri darovanju ali molitev vernikov se po navodilih v naših molitvenikih „morejo včasih moliti ali peti po oremus pri darovanju“. Res je, da te molitve prekinejo mašni obred, podobno, kakor glasna molitev rožnega ven-

ca. Ko bo te molitve odobrila Sveta stolica, jih bo molil mašnik skupaj z verniki in z mašnimi darovanjskimi molitvami tačas počakal. Liturgična komisija bo pozneje pripravila enctno besedilo vernikov, ki bo za vso Cerkev. Sedanjega navodila tačas ne kaže spremenjati.

Pri poroki med mašo je obred tale: Mašnik bere berilo in evangelij poročne maše slovensko, nato sleče mašni plašč, ima nagovor (tudi prvi nagovor iz Zbirke svetih obredov je zelo primeren) in opravi poročni obred. Nato obleče spet mašni plašč in nadaljuje mašo, med katero da poročni blagoslov.

Če je poroka brez maše, je obred tale: Najprej nekaj uvodnih opozoril o obredu, nato preberemo berilo in evangelij poročne maše, nato poročni nagovor — samostojen ali iz Zbirke svetih obredov — nato poročni obred in na koncu poročni blagoslov iz Rimskega Obrednika (str. 438).

Dušno pastirstvo turistov. Nadškof. ordinariat daje duhovnikom tale navodila: Dušni pastirji v turističnih krajih naj skušajo prilagoditi svojo pastorcijo posebnim razmeram, ki jih prinaša turizem. Pazimo vsaj na to, da turistov pri njihovem uživanju narave in izpolnjevanju verskih dolžnosti ne bo nič motilo, kot npr. zanemarjene kapelice in

napol podrti križi, nesnaga in duh po zastarelosti v cerkvi, duhovnikova zanemarjena navadna in liturgična obleka, nevljuden nastop in podobno. Vse, kar ima zvezo z našo službo, naj jih spodbuja. Če ni mogoče prilagoditi časa za božjo službo željam turistov, jih vsaj z urnikom, objavljenim na cerkvenih vratih, opozorimo, kdaj je božja služba. Turisti-obiskovalci zgodovinsko in umetnostno znamenitih cerkva bodo hvaležni, če jim objavimo tudi kratko zgodovino in opis cerkve, če mogoče še v kakem tujem jeziku.

Oltar, obrnjen k ljudstvu, dejavno sodelovanje vernikov res zelo olajšuje, vendar je postavljanje takega, bodisi stalnega, bodisi začasnega oltarja pri nas združeno z velikimi težavami. Oltar s tabernakljem naj v naših cerkvah ostane, kakor je; oltar, obrnjen k ljudstvu, je le daritveni oltar. Marsikje zadostuje za možnost sodelovanja, če cerkev ozvočimo. — Kdor bi želel postaviti oltar, obrnjen k ljudstvu, mora prositi za dovoljenje ordinariata, ki bo po potrebi dal tudi strokovne nasvete. V zaščitenih cerkvah bo večkrat potrebno tudi soglasje zavoda za spomeniško varstvo.

Pri podružnicah se more hraniti presv. Rešnje Telo le z dovoljenjem Svetega sedeža. Dovoljenja se dajejo za določeno število let. Vsak župnik, ki ima na ozemlju svoje župnije podružnico s svojim duhovnikom ali vobče podružnico, kjer se iz kakršnegakoli razloga hrani sv. Reš. Telo, naj ugotovi, ali je dovoljenje že poteklo, in po potrebi prosi za podaljšanje, pri čemer mora navesti razloge.

Nov letopis. Vsi župnijski uradi (tudi soupravitelji) se pozivajo, da do 15. jul. t. l. na posebnem listu pošljejo nadškofijskemu ordinariatu za novi šematizem naslednje podatke: ime župnije, župnik (žup. upravitelj, soupravitelj, vikar-namestnik), pošta, število prebivalcev, imena podružnic (podrte naj se vsaj omenijo).

Stolni kapitelj. Dignitarno prebendo prošta ljubljanskega stolnega kapitlja pri stolni cerkvi v Ljubljani je Sv. stolica podelila generalnemu vikarju **dr. Stanku Leniču**. Umeščen je bil dne 11. julija t. l. — Kurchpergov kanonikat pri stolni cerkvi sv. Nikolaja je bil podeljen msgr. dr. Vilku Fajdigu, prodekanu teološke fakultete. Umeščen je bil 1. junija t. l. — Dr. Stanko Lenič je bil imenovan za prosinodalnega sodnika pri cerkvenem sodišču, msgr. dr. Vilko Fajdiga pa za arhidiakona II. arhidiakona-ta (dekanije Radovljica, Kranj, škofja Loka), oba pa tudi za prava konzistorialna svetnika.

Teološka fakulteta. — P. dr. Vigilij Ait, Ord. Cap., in dr. Vekoslav Grmič sta na podlagi Nihil obstat kongregacije za semenišča in univerze dobila kanonično misijo za poučevanje na teološki fakulteti, prvi za cerkveno pravo in drugi za dogmatiko. — Dr. Ivan Merlak, žup. upravitelj v Litiji je bil imenovan za prosinodalnega eksaminatorja za moralno teologijo.

Teološka skripta. Izšla je mariologija (dr. Antona Sterleta, profesorja), in sicer v dveh zvezkih na 360 straneh. Cena obeh skupaj je 1250 din.

Osebné spremembe v ljublj. nadškofiji: — **Vale^{ntin} Benedik**, župnijski upravitelj na Vačah, je bil imenovan za soupravitelja župnije Peče; — **Ivan Mramor**, župnijski upravitelj v Škocjanu pri Turjaku, za soupravitelja župnije Turjak; — **p. Janez Jauh, SJ**, za upravitelja župnije št. Lovrenc; — **p. Janko Koncilja, SJ**, upravitelj v št. Lovrencu, za upravitelja župnije Borovnica; — **Stanislav Mehle**, župnijski upravitelj v št. Janžu, za upravitelja župnije Cerklje ob Krki; — **Alojzij Oražem**, kaplan v št. Jerneju, za upravitelja župnije št. Janž; — **Anton Vindišar**, upravitelj v Begunjah pri Cerknici, za upravitelja župnije Kostanjevica; — **Janez Ostronič**, upravitelj v Kostanjevici, za upravitelja župnije Zagradec; — **Janez Križaj**,

upravitelj v Trbojah, za upravitelja župnije Begunje pri Cerknici; **Ciril Po-držaj**, ekspozit na Izlakah, za uprave-telja župnije Trboje; — **Franc Kuster**, upravitelj na Dobovcu, za ekspozita v Izlakah; **Franc Rozman**, upravitelj pri Sv. Duhu pri Krškem, za upravitelja župnije Dobovec; — **Ignacij Kreslin**, upravitelj v Grahovem, za upravitelja župnije Sv. Duh pri Krškem; — **Leo-pold Končan**, upravitelj v Javorjah nad Litijo, za upravitelja župnije Grahovo; — **Ciril Oražem**, kaplan v Šmartnem pri Litiji, za upravitelja župnije Primsko-vo; — **Ivan Kos**, upravitelj v Stari Ose-lici in soupravitelj župnije Nova Ose-lica, za upravitelja župnije Selca nad Škofjo Loko in soupravitelja župnije Bukovščica; — **Valentin Bržant**, upra-vitelj v Polšniku, za upravitelja župnije Stara Oselica in soupravitelja župnije Nova Oselica; — **Jožef Perčič**, kaplan v Semiču, za upravitelja župnije Polš-nik; — **Pavel Kržišnik**, upravitelj v Sel-cah nad Škofjo Loko in soupravitelj župnije Bukovščica, za upravitelja žup-nije Javorje na Škofjo Loko; — **Anton Gornik**, župnik in dekan v Šmartnem pri Litiji, za soupravitelja župnije Javorje nad Litijo; — **Franc Oražem**, kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani, je bil dan na razpolago ap. administraturi slovenske-ga dela goriške nadškofije za prefek-ta v malem semenišču v Vipavi; — **Ro-man Mihor**, kaplan v Starem trgu pri Ložu, za kaplana v Šenčurju; — **Alojzij Lamovšek**, kaplan v Šenčurju, za ka-plana pri Sv. Petru v Ljubljani; **Anton Kotar**, kaplan v Leskovcu, za kaplana v Starem trgu pri Ložu; **Janez Ham**, ka-plan v Ribnici, za kaplana v Preski; — **Anton Jakoš**, semeniški duhovnik, za ka-plana v Ribnici; — **Metod Oblak**, seme-niški duhovnik, za kaplana v št. Jer-neju; **Viktor Pernuš**, semeniški duhov-nik, za kaplana v Zagorju ob Savi; — **Janez Petrič**, semeniški duhovnik, za kaplana v Šmartnem pri Litiji; — **Vin-ko Piber**, semeniški duhovnik, za ka-plana v Semiču in **Vinko Vegelj**, se-

meniški duhovnik, za kaplana v Škofji Loki.

Oblikovanje nedeljske maše, referati liturgičnega seminarja ljublj. nadškofi-je od 31. marca do 2. aprila 1964, so bili razposlani vsem župnijskim uradom, cena 300 din. — Referate so na semi-narju imeli: nadškof dr. Jože Pogačnik, generalni vikar dr. Stanko Lenič, kano-nik Venčeslav Snoj, častni kanonik Ka-ro, p. dr. Roman Tominec in dekana Anton Smerkolj in Rafko Lešnik ter župnik dr. Ivan Merlak.

Mariborska škofija

Statistični pregled mariborske ško-fi-je. — Sedaj ima okrog 700.000 prebi-valcev. 1. sept. 1963 je bilo v njej 378 duhovnikov, 318 svetnih in 60 redovnih. Redovniki so zastopani takole: jezuiti 10, minoriti 10, frančiškani 9, kapucini 8, trapisti 8, salezijanci 8, križarji 5, lazaristi 2. Bogoslovcev je 49, v prvem letniku 14, v drugem 16, v tretjem 9, v četrtem 3, v petem 3, v šestem 4. Skoraj vsi bogoslovci študirajo v Ljub-ljani.

Upravna razdelitev mariborske ško-fi-je. — Razdeljena je na 28 dekanatov, ki imajo skupaj 268 župnij in eno eks-pozituro. Župnikov in župnikov-vikarjev je 133, župnijskih upraviteljev 92, vi-karji-namestniki so trije, ekspozit eden; kaplanov in duhovnih pomočnikov je 74, upokojenih duhovnikov 28.

Frančiškani v Mariboru so 1. maja 1964 praznovali stoletnico, odkar so prišli k Materi Usmiljenja v Maribor. Me-sto jim je tu pripravil že škof Slom-šek, a je predčasno umrl in je njegov načrt izvedel naslednji škof Stepišnik. Poleg drugega zaslužnega dela so v tem času izvršili tudi to, da so na tem mestu v Mariboru zgradili veličastno baziliko Matere Usmiljenja in lep sa-mostan. Umetnostni zgodovinar in velik strokovnjak na tem področju dr. Franc Stele pravi o tej zgradbi: „V stavbar-stvu imamo eno vsestransko, več kot provincialno pomembno in zrelo delo,

franciškanski samostan in cerkev v Mariboru.“

Birmo in kanonično vizitacijo imajo letos te-le dekanije: Dravsko polje, Ljutomer, Saleška dolina, Nova cerkev, Murska Sobota.

Goriška administratura

Goriška administratura ima letos sedem novomašnikov, kot ljubljanska nadškofija. Posvečeni so bili v nedeljo, 28. junija 1964 na Sveti Gori pri Gorici. Posvetil jih je ob asistenci administratorja msgr. dr. Janeza Jenka ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik.

Aministratura jugoslovanskega dela goriške nadškofije ima 13 dekanij. Te so: Biljana (13 župnij), Bovec (6 župnij), Cerkno (9 župnij), Črniče (11 župnij), Dornberk (9 župnij), Idrija (8 župnij), Kobarid (10 župnij), Komen (16 župnij), Miren (4 župnije), Solkan (13 župnij), Tolmin (17 župnij), Vipava (15 župnij).

PRIMORSKA

Goriška v zadnjih letih še ni dočakala slavlja, kot je bilo 29. junija na Sveti Gori, ko je bilo tam mašniško posvečenje 7 bogoslovcev. Posvečeval je ljubljanski nadškof dr. Pogačnik ob asistenci apostolskega administratorja dr. Jenka. Zbralo se je ogromno ljudstva.

Goriški nadškof msgr. Pangrazio je v nedeljo 21. junija birmoval v Pevmi. Spremljal ga je msgr. dr. Klinec. Domači župnik g. Anton Rutar je vse slovesno pripravil za sprejem nadpastirja.

Vdanostna brzobjavka slovenskih romarjev v Lurd sv. očetu Pavlu VI., v petek 17. julija: „Osemsto slovenskih romarjev škofij Trst, Gorica, Celovec in drugih krajev Evrope pozdravlja skupnega očeta katoliških narodov, moli v Lurdu za uspeh cerkvenega zbora, za duhovniške poklice, za mir na zemlji ter prosi vašo svetost za apostolski blagoslov.“ — Odgovor sv. očeta, 18. ju-

lija: „Sv. oče prejel pozdrave osemsto slovenskih romarjev iz škofij Trst, Gorica, Celovec in drugih krajev. Zahvaljuje se za goreče molitve in želi, da bi jim Berzmadežna posredovala obilno božjo pomoč in obilje milosti. Vse iz srca pozdravlja.“

Dvajsetletnico grozot v „Rižarni“, kjer so nemške okupacijske oblasti mučile in na strašen način morale naše ljudi, so škedenjci proslavili z romanjem na kraj žalostnega spomina, v nedeljo 21. junija. Ob 10 je kaplan Dušan Jakomin daroval sv. mašo za znane in neznane žrtve, nato pa je bilo polaganje venca v rižarni in je govoril msgr. dr. Jakob Ukmar.

Razsodišče za literarno nagrado „Vstajenje“ v Trstu, ki ga sestavljajo Lev Detela, dr. Martin Jevnikar, Franc Jeza, dr. Anton Kacin in dr. Rafko Vodeb, je sklenilo podeliti nagrado za leto 1963 g. Francetu Dolinarju iz Rima za njegove eseje o Slomšku in Grivcu, pa tudi za vse njegovo ostalo esejistično delo.

Blagoslov temeljnega kamna Mladinskega doma v Bazovici v nedeljo 14. junija. G. župnik Marijan Živic je najprej obrazložil načrt nove stavbe in njegov namen, blagoslovni obred pa je nato izvršil tržaški nadškof msgr. Santin.

Tržaška Marijina družba je v nedeljo 28. junija imela v svoji sredi kitajskega novomašnika salezijanca Janeza Liu, kateremu je zadnja štiri leta pomagala pri študiju. V dvorani Marijinega doma je bila ob šestih zjutraj sv. maša, popoldne pa lepa akademija, ki so se je udeležili voditelji Marijine družbe msgr. Omersa, dr. Jože Prešeren in g. Štuhec.

Zlatomašnika. V Kopru je 12. julija slavil zlato mašo g. Josip Kocjan. Stolnica je bila nabito polna. Med službo božjo je zlatomašnika nagovoril g. prošt Leopold Jurca. — V Števerjanu je obhajal enak jubilej g. Ciril Sedej, župnik v pokoju, nečak pokojnega goriškega

nadškofa Frančiška Sedeja. Msgr. dr. Klinec je pri slovesnosti na kratko orisal življenjsko pot jubilanta in razvil globok in tehten govor o duhovništvu ter o pomenu duhovnika za naše ljudstvo.

Srebrno mašo je v Vrtojbi 5. julija praznoval g. Bernardin Godnič, ki že 17 let pastiruje v tem kraju.

Nove maše. V nedeljo, 12. julija, je imel v Črnem vrhu novo mašo g. Silvo Čuk iz Lomov. — Isto nedeljo je imel v Biljah novo mašo g. Ivan Mozečič. — Dve novi maši sta bili v Benaški Sloveniji. V Oblici nad Sv. Lenartom je pel novo mašo g. Rino Markič, v Dolenjem Barnasu pod St. Petrom Slovenov pa g. Peter Pavel Kostapečarja.

KOROŠKA

550-letnico zadnjega ustoličenja karantanskih knezov v slovenskem jeziku je obhajala slovenska zamejska dijaška mladina 11. in 12. julija. Na Koroško so prišli tudi dijaki iz Gorice in Trsta. Nemški narodno prenapeti ljudje so ob tej priliki zopet pokazali nepripravljenost za dobrovoljno sožitje obeh narodnosti na Koroškem in so izzivalno ovirali proslavo za Slovence tako važnega zgodovinskega dejstva. Slovenski duhovniki stojimo ob strani naše zavedne mladine in jo moramo podpirati v vztrajnem boju za verske in narodne svetinje.

Mohorjeva družba v Celovcu tudi letos pripravlja svoj knjižni dar. Zopet bo izšel lepo urejen Koledar in še tri knjige: g. Sodja CM je pripravil delo o konvertitih in dve povestni knjigi: Črna žena in Fant s Kresinja.

Na prvo nedeljo v juliju je katoliška mladina z Južne Koroške poromala k Materi božji na Višarje. Tam so se sešli z mladino iz Trsta in Gorice. Sprejel jih je g. Jože Jurak, ki je tiste dni pomagal pri božjepotni cerkvi. Zbornomašo z ljudskim petjem je daroval

msgr. Jamnik iz Trsta, v pridigi pa je o poslanstvu mladine v teh časih govoril g. Jurak.

Okrog 150 naših rojakov s Koroške se je udeležilo letošnjega slovenskega romanja v Lurd na Francoskem. To je drugo slovensko romanje v Lurd po zadnji svetovni vojni. Prvega je leta 1959 vodil naš nepozabni pokojni škof dr. Rožman.

G. župnik Ignac Muri je 19. julija slavil svojo zlato mašo. Za Djekše, kjer slavljenec pastiruje že dvajset let, je bilo to nadvse veličastno slavlje. S slavnostno pridigo ga je v slovenskem in nemškem jeziku počastil mil. g. prošt Lenart Trabesinger iz Tinj.

Srebrnomašniki. V št. Jakobu v Rožu so slavili srebrnomašniški jubilej svojega župnika g. Andreja Karičja. Ljudje so ob tej priliki pokazali svojo veliko ljubezen in spoštovanje do svojega dušnega pastirja. — V Šmarjeti v Rožu je g. Cvetko s tridnevno duhovno pripravil vernike na slovesno proslavitev srebrne maše tamkajšnjega župnika g. Janka Lampicherja. Med slovesno mašo, 19. julija, mu je kot dekanov namestnik pridigal g. Franc Brumnik. — Enak jubilej je v Železni Kapli obhajal g. župnik Štefan Messner, ki že več let skromen in preprost pastiruje v tem kraju. Kako ga imajo ljudje radi, so pokazali ob tem jubileju.

Trije misijonski novomašniki salezijanci so 12. julija v Selih ponovili svoje nove maše. Dva sta iz Japonske in eden iz Indije. Pri cerkveni slovesnosti je pridigal g. kaplan Matko, pri skupni mizi pa sta novomašnikom tolmačila razpoloženje navzočih g. Rovani v italijanskini in g. Franc Drenovec v angleščini.

Za vas Rinkole v Podjuni, župnija Šmihel pri Pliberku, je velik praznik vsakoletno celodnevno čiščenje. Vsa vas se zbere okrog Najsvetejšega in se zakramentalno obnovi. Letos, 9. julija, sta

ob tej priliki ponovila svoji novi maši Kitajec g. Frančišek Ung in zamorec iz države Togo g. Nikolaj Ouradel. Pri obedu je mladi črnce navzoče sobrate nagovoril v lepi latinščini.

Na graški univerzi je 3. julija promoviral za doktorja teologije sobrat Janez Skuk, doma iz Pliberka. Posvečen je bil leta 1958, bil kaplan v Dobrli vasi, sedaj pa je že štiri leta prefekt v Mohorjevem dijaškem domu v Celovcu. Čestitamo!

KANADA

V. Slovenski dan v Kanadi. Ta je bil 2. avgusta na Slovenskem letovišču v Boltonu pri Torontu. Udeležilo se ga je okoli 1500 Slovencev. Opoldansko sv. mašo je daroval rev. Janez Kopač, predstojnik slovenskih lazaristov v Kanadi. Slavnostni govor je imel pisatelj Karel Mauser. V njem je razvijal tehtne misli o ponosu, da smo Slovenci in o dolžnostih, ki so s slovenskim ponosom združene.

Iz Toronta sta odšli 31. maja t. l. v sestrsko hišo v Pariz še zadnji dve usmiljenki in sicer s. Rozalija Šmale in s. Marija Založnik. Z njunim odhodom je bila razpuščena postojanka slov. sester usmiljenk v Torontu, ki je obstajala dobrih pet let. Vsega skupaj je v tem času delovalo 6 sester: Iz Argentine sta l. 1959 prišli sestri Lidija Krek in Cecilija Prebil. Za njima je prišla s. Palmira in s. Ivana, l. 1963 pa še sestri Rozalija Šmale in Marija Založnik.

Slovenci v Torontu so imeli telovsko procesijo dne 31. maja na Slovenskem letovišču; dne 14. junija je pa bilo tradicionalno slovensko romanje v Midland.

Slovensko šolo v fari Marije Pomagaj je v šolskem letu 1963-64 obiskovalo 167 otrok.

V slovenski župniji Brezmadežne v New Torontu je imel dne 21. junija novo mašo ježenski rojak jezuit p. Jože

Plevnik. Naslednjo nedeljo jo je ponovil v Hamiltonu.

Katoliški dan je bil letos 5. julija na Slovenskem letovišču v Boltonu. Kat. dan se je začel dopoldne s sv. mašo, ki jo je imel župnik župnije Marije Pomagaj rev. Andrej Prebil CM. Pri popoldanski slavnosti je bil blagoslovljen križ na najvišji točki letovišča. Na letošnjem Katoliškem dnevu so bili kot gostje rev. Ignacij Kunstelj, slov. dušni pastir v Angliji ter misijonski brat Karel Kerševan iz Konga. Slovincem se je pridružil tudi župnik hrvatske župnije v Torontu dr. Karel Kamber.

Obe slovenski sobotni in nedeljski šoli v župnijah Marije Pomagaj in Brezmadežne v Torontu sta imeli v šolskem letu 1963-64 vpisanih 292 učencev. Poleg slovenskih šol v Torontu delujejo slov. šolski tečaji še v naslednjih slovenskih naselbinah v Kanadi: Montreal, Sudbury, Burlington, Hamilton, Winnipeg in London.

Slovenci na področju Toronta in okolice so imeli telovsko procesijo v nedeljo, 31. maja, na Slovenskem letovišču.

V župnijski cerkvi Brezmadežne s čudodelno svetinjo v Torontu je imel 21. junija t. l. novo mašo slovenski jezuit Jožef Plevnik.

Slovenci iz Toronta in okoliških mest so imeli letošnje romanje v Midland dne 14. junija. Romarska maša s pridigo je bila opoldne, popoldne ob treh križev pot na prostem, nato pridiga. Romanje so zaključile pete litanije Matere božje.

ARGENTINA

Na duhovniškem sestanku 29. julija je g. Gregor Mali imel duhovno misel o duhovnem vodstvu, rektor dr. Franc Gnidovec pa je predaval o življenju in nauku Teilhard de Chardina.

Na sestanku 26. avgusta je Jože Rot podal duhovno misel o božji pričujočnosti. Alojzij Kukovica SJ je v predavanju obdelal moderne probleme v za-

konu. Isto predavanje je štiri dni prej imel pri Slovenski kulturni akciji.

Pri Slovenskem katoliškem akademskem društvu je 25. julija in 8. avgusta dr. Mirko Gogala predaval o svetovni framasoneriji.

Slovenski misijonar med nami. V četrtek 23. julija je prispel v Argentino br. Karel Kerševan CM, doma iz Trsta, ki je pred 17 leti odpotoval iz Rima v afriški Kongo. Misijonar je prinesel s seboj lepe filme o tej deželi, ki danes vzbuja pozornost vsega sveta.

Ob prvi obletnici smrti ljubljanskega nadškofa Antona Vovka so se zbrali številni rojaki pri sv. maši, ki jo je v pokoj njegove duše daroval direktor Anton Orehar 12. julija v Slovenski kapeli v Buenos Airesu.

„Naša kri“ v Slovenskem gledališču. V soboto 4. julija je bila v dvorani Slovenske hiše premiera Finžgarjeve drame „Naša kri“, ki so jo potem še dvakrat ponovili in si jo je ogledalo nad 900 rojakov. Režiral je Maks Borštnik, opremo in sceno pa je izdelal Ivan Bukovec.

O pomenu sv. Cirila in Metoda za kulturo slovanskih narodov je 4. julija predaval dr. Srečko Baraga pri Slov. kulturni akciji.

Jalnovi „Bratje“ v Slovenski dvorani. Predvajali so jih 18. julija ramoški igralci.

Dan molitve in pokore za slovensko mladino smo imeli v Argentini v petek, 14. avgusta, na bedenji dan Vnebovzetja prebl. Device Marije.

Romanje Družabne pravde je bilo na Marijin praznik 15. avgusta v cerkev sv. Marjete v Boulogne, kjer župniku je Albin Avguštin.

Župančičeva „Duma“. SFZ in SDO sta ob 15-letnici predvajala pesnitev Otona Župančiča: Duma, odrski spev za solista, zbor igralcev in dva govorna zbora, v zamisli in režiji Nika Jeločnika.

Romanje v Lourdes pri Buenos Airesu. 23. avgusta se je nad 1200 rojakov zbralo na romanju v Lourdesu, ki je poleg Lujana naša najpriljubnejša božja pot v Argentini.

Gojenci Rožmanovega zavoda so 30. avgusta v dvorani Slovenske hiše predvajali Igro o izgubljenem sinu, ki jo je okoli leta 1800 napisal kmet-pesnik Andrej Šuster Drabosnjak. Predstava je imela namen odkrivati ljudske religiozne prvine slovenskega gledališča, kar je zlasti važno za nas v tujini, kjer ni lahko ohranjanje zdravih slovenskih potez. Istočasno je bila poklon naši prelepi Koroški.

Za Vincencijevo konferenco so rojaki v Velikem Buenos Airesu pri nabirkah v juniju in juliju zbrali 40.244 pesov.

Slovenski tabor je bil 13. septembra v Slomškovem domu v Ramos Mejia. Posvečen je bil srcu slovenstva — slovenskemu domu. Osrednja točka popoldanskega programa je bil: En dan na slovenski domačiji, prikaz življenja od zore do noči, po besedilu dr. Jožeta Krivca.

Pred Bogom poklekimo. 13 molitvenih ur in vsakdanji molitvenik priznane pisatelja dr. Franca Jakliča je izšel v drugi popravljeni in pomnoženi, 500 strani obsegajoči izdaji, na bibličnem papirju, v dvobarvnem tisku in vezan v umetno usnje, z rdečo ali zlato obrezo. Knjigo je tiskala tiskarna „Baraga“.

VENEZUELA

Slovenci v Caracasu so imeli letošnje romanje dne 31. maja popoldne. Bilo je v majhno gotško cerkev, posvečeno lurski Materi božji na Kalvariji v središču Caracasa.

AVSTRALIJA

Na praznik Marijinega Vnebovzetja so imeli Slovenci v Sydneyu in okolici skupno romanje v Penshurst. Po romar-

ski pobožnosti je bila v dvorani družabna prireditve, med katero je rev. dr. Mikula kazal slike s svojega potovanja po Ameriki in Evropi.

Slovenci v Melbournu so imeli doslej svojo mašo v cerkvi sv. Frančiška v sredini mesta. Zaradi uvedbe angleščine pri maši pa bodo odslej imeli nedeljsko

mašo v hrvatski cerkvi bl. Nikole v Clifton Hillu.

Tudi Slovenci v Sydneyu so se odločili, da postavijo skupni dom. V ta namen se je osnoval poseben akcijski odbor, ki skupno z obstoječim Slovenskim društvom vodi vse priprave in zbira prispevke.

Nove knjige

Dr. Ludvik Čepon: Bežna srečanja z verami Indije, južnoazijskih dežel in Japonske. — Pisatelj te knjige je profesor na znanem katoliškem kolegiju sv. Vincencija v Latrobe, Pa., USA. Pri svojem študiju se zanima v prvi vrsti za primerjalno bogoslovje, za katero se je navdušil pri pokojnem dr. Ehrlichu. Iz študijskih razlogov je najprej leta 1959 potoval v Sovjetsko zvezo, lani pa je prepotoval Daljni vzhod. Iz San Franciska, preko Tihega oceana, Japonske, Hong Konga, Sijama, Singapura v Indijo in se je nato preko Evrope in Atlantskega oceana vrnil v Združene države.

Po povratku s svoje druge poti je zbral dr. Čepon znanstvene vtise, ki so jih nanj napravile velike vere Daljnega vzhoda: hinduizem, budizem in šintoizem. Vse to je izdal v knjigi z gornjim naslovom, na 224 straneh in je bogato ilustrirana izšla v Trstu v tiskarni Graphis. Ima tudi potrebni cerkveni imprimatur.

Ruda Jurčec: Skozi luči in sence.

Radi podoživljamo nekdanje spomine. Ko mi je prišla v roke knjiga Rude Jurčeca „Skozi luči in sence“ sem takoj začutil, da je pisana zame. Ruda Jurčec je moj znanec iz tistih dni, ko sem tudi jaz pripadal krogu „Slovenca“ kot dopisnik iz Zagreba. Poznal sem ga torej iz njegovega uredniškega dela, a že

preje so se najina pota križala, že v letih „Križa na gori“.

Zato sem res z zanimanjem segel po knjigi in jo prebrano odložil z veselimi zadoščenjem.

Sicer je pisatelj štiri leta mlajši od mene, toda njegova doživetja sovpadajo v moja doživetja. Njegova zgodba iz Ormoža, nemškutarskega gnezda, je v meni obnovila premnoge sličice iz Škofje Loke, kjer je tudi nemškutarstvo pred prvo vojno bil program precejšnjemu delu meščanov.

Prav hvaležni moramo biti avtorju za sliko, ki jo je podal o Ormožu, obmejnem kraju naše zemlje, o katerem je komaj kdo kaj omenil in se je zdelo, kot da to sploh naša zemlja ni zaradi nemščurstva, za katerega smo vedeli, da je imelo tam svojo trdnjavo.

Zame osebno je pa njegova slika Ormoža pomembna tudi zato, ker meji na Hrvaško, kakor je na meji Hrvaške tudi Metlika, kraj mojega verskega in narodnega dela. Pomembna zato, ker pokaže, da so v tem pogledu bile razmere prečujno enake na obeh krajnih narodnih meja s Hrvaško.

V njegovih mladostnih spominih iz časa Sarajevskega atentata se mi zdi, da ne morejo biti njegovi osebni spomini tako globoki in stvarni. Saj je imel komaj osem let... So pač projekcija njegovih poznejših spoznanj.

Posebna vrednost Jurčecovih spominov je tudi to, da se pokaže Ljubljana res kot srce Slovenije. Iz daljne Prlekije sanjajo v Ljubljano kot prelepi kraj narodne lepote in bogastva.

Marsikatera poteza našega mladostnega prizadevanja, iz mojih bogoslovskih let, iz časov križarstva, je v mojem spominu obledela. Jurčec kot marijaniščnik, je te stvari sam doživljal, sicer iz drugega okna kot jaz, toda iz iste perspektive; njegovo stališče ima to posebno prednost, da je živel v sredi tokov, ki so izhajali iz političnega vodstva slovenskega naroda, iz neposredne okolice dr. Korošca, ki je imel v rokah glavne niti, ki so pletle slovensko dogajanje v letih Jurčecovih mladostnih spominov.

Tako človek iz sedanje perspektive mnogo bolje doumeva stvari, ki so bile več ali manj zavite v tenčico nejasnosti.

Obenem pa doživljam potrditev mnenja, da v Evropi vsaka novotarija že pada v pozabo, ko se v Argentini šele pojavlja. Saj tukaj je osnovna ideja križarstva, v kolikor je skok v stran iz tradicionalne katoliške ceste, šele v polnem zaletu. Mi smo jo v Sloveniji že tedaj doživljali, in Jurčecovi spomini to prav lepo ponazorujejo.

Zanimiva so srečanja z osebnostmi, ki so pomembne za našo politično in kulturno zgodovino.

Ivan Cankar, Oton Župančič, Izidor Cankar, Franc Finžgar, Jože Debevec, ravnatelj Remec, Bogomir Magajna, Terseglav so nekatera imena, na katerih stoji naša politična in kulturna zgodovina.

Dr. Korošcu je postavljen odličen spomenik. Ob njem pa je nekatere politične osebnosti ocenil pač iz svojega

vidika, ene precenil, druge pa podcenil. A vsekakor so Jurčecovi spomini odličen doprinos, da bo bodočnost laže prišla do prave presoje slovenskega dogajanja v letih po 1918 do 1936.

S posebnim zanimanjem sem prebiral utrinke iz počitniških srečanj srednje in visokošolske mladine. Nazarji, Gora Oljka z imeni, katera sem na tistih zborovanjih našel, so mi pokazala nit, ki je vodila v tragedijo socialne revolucije v Sloveniji. Edi Kocbek, Božo Vodušek, Aleš Stanovnik, Tomaž Furlan, Niko Kuret, Pino Mlakar, dr. Besednjak, mariborski bogoslovci: Cajnkarkar, šmon, Lampret, Trstenjak, Munda, Hanželič... ime za imenom, katere srečavam v najrazličnejših vlogah slovenske žaloigre.

Imena profesorjev in vzgojiteljev: škof Rožman, Grivec, Ehrlich, Ujčić, Ušeničnik, Pečjak, Slavič, Lukman... Saj se mi je zdelo kot da jih srečujem te može, katere hranim v tako lepem spominu...

Seveda so vsaki spomini osebni in zato ni mogoče šteti v zlo, če je kaka osebnost predstavljena v prerezu, ki ni točen. Tako bi imenoval lahko ravnatelja Remca, duhovnika Gabrovska... Verjetno da bo v naslednjem delu podobne teh dopolnil, da ne rečem „popravit“. Tudi Frelihu naj popravi ime, ker ni „Filip“ pač pa „France“.

Knjigo je založila „Založba Baraga“ to se pravi č. g. Lado Lenček. Spomini obsegajo dobo od 1914 do 1928.

Hvaležni smo Rudi Jurčecu za ta krasni doprinos k slovenski kulturi. Knjiga je vredna vsega priporočila. Nestrpno pričakujem drugega dela.

Msgr. Janez Hladnik

